

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Táboře rozhodl samosoudcem Mgr. Petrem Černým v hlavním líčení konaném dne 17.7.2007 v Táboře

takto:

Obžalovaný

[celé jméno obžalovaného],

[datum narození] v [obec], stavbyvedoucí, trvale bytem [adresa obžalovaného] [anonymizováno],
okres [okres],

uznává vinným, že

jako hlavní stavbyvedoucí pověřený vedením realizace stavby s názvem Polyfunkční dům v [obec] na parcelách [číslo] v místě ohraničeném ulicemi [ulice] a [ulice], kterou prováděl jeho zaměstnanec firmy [právnícká osoba], [obec], se při realizaci stavby neřídil projektovou dokumentací, kterou zpracovala firma [právnícká osoba], [obec], a na základě které bylo vydáno stavební povolení Městským úřadem v Táboře, a aniž by tak, jak bylo projektovou dokumentací stanoveno, zajistil provedení sond na zjištění založení a stavu základového zdiva u štítové zdi obytného domu [číslo] v [anonymizováno] ulici, který bezprostředně sousedil se stavenišťem, a aniž by zajistil prizvání statika k posouzení, jakým způsobem mají být podchyceny stávající konstrukce, rozhodl v březnu [rok] o provádění zemních prací spočívajících ve výkopu jámy, samotné provádění výkopu jámy započalo dne [datum] a dne [datum] kolem 18.30 hodin po skončení prací došlo ke zřícení štítové zdi domu [adresa] a části domu na tuto zeď navazující, přičemž v domě se bezprostředně předtím nacházelo nejméně 10 osob, které však stačily po varování včas dům opustit, na domě [adresa], který je majetkem [právnícká osoba], vznikla škoda ve výši 3.851.500 Kč, poškozením a zničením zařízení bytu a věcí v bytě uložených vnikla manželům [jméno] a [jméno] [příjmení] škoda ve výši 303.540 Kč, manželům [jméno] a [jméno] [příjmení] škoda ve výši 224.709 Kč a manželům [jméno] a [jméno] [příjmení] škoda ve výši 104.735 Kč. Poškozením zařízení věcí prodejny, která se

nacházela v přízemí domu, a znehodnocením zde uloženého zboží a finanční hotovosti vznikla nájemkyni prodejny [jméno] [příjmení], [datum narození], škoda ve výši 166.997 Kč,

tedy

z nedbalosti způsobil obecné nebezpečí, čin spáchal proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání a způsobil takovým činem značnou škodu,

čímž spáchal

trestný čin obecné ohrožení podle § 180 odst. 1, 2 písm. b), c) tr. zákona,

a odsuzuje se za to

podle § 180 odst. 2 tr. zákona k trestu odnětí svobody na 16 (š estnác t) měsíců.

Podle § 58 odst. 1 tr. zákona a § 59 odst. 1 tr. zákona se obžalovanému výkon tohoto trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v délce 28 (d vacetos m) měsíců.

Odůvodnění:

Z důkazů, jež soud v hlavním líčení provedl, byl zjištěn skutkový stav popsáný ve výroku tohoto rozsudku.

Obžalovaný [celé jméno obžalovaného] popřel odpovědnost za zřícení části domu [adresa] v [anonymizováno] ulici v [obec]. Obšírně se vyjádřil k projektu projektové kanceláře [příjmení] [jméno] a k tomu uvedl, že je neúplný, když neřeší otázku zajištění štítové stěny předmětného domu při stavbě Polyfunkčního domu [příjmení] (dále jen [anonymizováno]). On sám jako hlavní stavbyvedoucí vypracoval projekt hloubení základové vany [anonymizováno]. Vycházel z toho, že sousední dům [adresa] je plně podsklepen. Tato informace přišla od projektantů v den, kdy došlo k předání staveniště. V takovém případě, při známé hloubce sklepů sousedního domu, nebylo třeba provádět sondy při štítové stěně, o kterých se hovoří v projektu. Navíc je toho názoru, že projektanti si usnadnili práci, když tuto poznámku do projektové dokumentace udělali, protože sondy bylo možno provést ještě v době, kdy na místě stavby stály drobné stavební objekty bývalého vlastníka. Změny, které učinil oproti projektu při pažení vyhloubené jámy a způsobu hloubení pilotů pro základy, byly plně v souladu s poměry na místě a nevedly k jakémukoli ohrožení. Naopak, díky použití tzv. berlínské stěny, byly podstatně sníženy vibrace vznikající při zarážení ocelových profilů do země, než jaké by nastaly při zarážení štetovnicové stěny navržené v projektu. Projektant v projektu uvedl v našich podmínkách málo používaný způsob hloubení pilotů. Ten navržený se používá v místech, kde je pískové podloží. Piloty byly vrtány tzv. hluchým vrtáním před vyhrabáním stavební jámy, a to proto, že při opačném postupu by byl problém s vyzvednutím vrtací soupravy z jámy ven. Je absolventem Střední odborné školy stavební v [obec], je autorizovaným stavitelem v oboru pozemní stavby.

Dále se vyjádřil k tomu, že v rozpočtu byla uvedena položka pamatující na podchycení základů stávajícího objektu. Byly zde dva objekty ohrožené stavbou. Objekt nábytku [příjmení] a objekt [anonymizováno] [okres], kdy budovaná stavba měla rozměry 22,5 metru x 45 metrů, přičemž 22,5 metru bylo právě u [příjmení] [příjmení]. Protože [anonymizováno] [okres] bylo při podélné straně stavěného objektu, tak se jednalo o základy k podchycení v délce, která byla stejná jako délka tohoto objektu, ta činila cca 15 metrů, kdežto u [příjmení] [příjmení] se jednalo o celou šířku budovaného objektu, tj. 22,5 metru. Položka v rozpočtu hovoří o 22,5 metrech, z čehož je patrné, že byla směřována k podchycení základů u objektu [příjmení], kde bylo známo, že tento objekt je nepodsklepen. K otázce v projektové dokumentaci uvedených sond u později zříceného objektu uvedl, že je to poznámka o provedení sond ke zjištění hloubky a stavu základů a přízvání statika. Při předání staveniště bylo projektantem oznámeno, že tento objekt je plně podsklepený. Tímto jeho a ostatní účastníky výstavby projektant uvedl v omyl a podle toho bylo s těmito sondami následně pracováno. Vzhledem k informaci, že je tento objekt podsklepen, předpokládal provést

tyto sondy u základů podsklepeného objektu. Proto přistoupili k výkopu jámy a při tomto výkopu sledovali stav domnělého sklepního zdiva, které bylo ručně očištěováno, aby nedošlo k poškození těžkou těžební technikou. Při tomto sledování neobjevili nic nezvyklého nebo nějakou anomálii, která by vedla k tomu stavbu zastavit a hledat nějaká opatření. Dne [datum], den před zříčením nepodsklepené části objektu [adresa], byl kontrolní den na stavbě se stavebním dozorem investora a zhotovitelem, kdy se při odkrytí domnělého sklepu v hloubce zhruba 1,5 metru domluvili, že bude přizván statik. To měl učinit stavební dozor. Na popud obžalovaného tento požadavek zapsal stavbyvedoucí [příjmení] do stavebního deníku toho dne. Chtěli statika zavolat až bude něco vidět a bude co hodnotit.

Prohlídky sklepa v domě [adresa] byly prováděny zhruba 14 dní předtím, než měly být zahájeny výkopové práce. Byla provedena fotografická dokumentace. Při vrtání pilot, zarážení profilů i hloubení jámy tam pravidelně chodili jeho podřízení kontrolovat stav sklepa. Stav zdiva byl dobrý. Nikoho nenapadlo, že sklep je menší o tři metry než půdorys objektu. Skluz na ryby nevede z vnější strany domu, ale je uvnitř v nějakých skladových prostorách prodejny. Do sklepa před zahájením výkopových prací šli proto, že při takové činnosti, kterou měli na stavbě dělat, tzn. vrtání pilot a beranění zápor, se předpokládalo, že k nějakým otřesům dojít může a že tam může vzniknout nějaká prasklina. Sondy se prováděly ke zjištění průběhu inženýrských sítí v ploše staveniště i v místech zarážení pažení. Zjistilo se tak, že v ploše staveniště se nachází betonová kanalizace o průměru cca 40 cm, která nebyla známa ani správci sítí a toto zjistili tak, že našli na staveništi vpust'. Po odstranění garáží a kolen sondy ke zjištění stavu základů nebyly provedeny, a to na základě informací, které dostali o podsklepenosti objektu. Základy sousedního domu předpokládali v hloubce cca 4 - 4,5 metru. To, že bylo řečeno, že je tam sklep, nebylo nikde zaznamenáno. Při předání staveniště byli pan [příjmení], pan [příjmení] a pan [příjmení]. Tuto informaci dostal od pana [příjmení] a posléze byla potvrzena panem [příjmení] a panem [příjmení] při denních schůzkách na stavbě. Vzhledem k tomu, že tuto informaci dostal od pana [příjmení], kterému věří, o ní vůbec nepochyboval. Zápis z předání staveniště viděl, tato zmínka tam učiněna nebyla. Statika zvali nejenom k posouzení základů, ale zvali ho k posouzení toho sklepního zdiva. V běžné praxi dochází třeba k tomu, že statik navrhne toto zdivo proškrábat, spáry vyplnit novým materiálem tak, aby dále nemohlo docházet k další destrukci tohoto zdiva, takže ho chtěli pozvat už v této fázi a předpokládali, že se dostaví příští týden. V té době měli mít dokončený výkop jámy a bylo by možné provést sondy ke stavu základů.. Dne [datum] byli u tohoto objektu zhruba 1,7 metru hluboko.

Při odtěžování jámy byl pověřen pan [příjmení], resp. pan [příjmení], mistr stavby, aby očišťovali lopatou zbytky země na zdi, aby nedošlo k jejímu poškození bagrem. Zeď měla být přes 70 let stará, v době jejího vzniku zde bylo smíšené kameno-cihlové zdivo, spáry mohly být působením vlhkosti degradovány, čili právě proto se většinou přikračuje k tomu, že se cca do 5 cm hloubky tyto spáry proškrábou a opraví.

Pokud by byl zjištěn skutečný stav tohoto objektu, tak by se muselo přistoupit k prodloužení základu, což by se muselo provést tryskovou injektáží, musely by se pravděpodobně provést mikropiloty, které by přitáhly základovou konstrukci k podloží pod sklepem toho objektu. Pravděpodobně by se muselo přistoupit i ke stažení přepjatými táhly v místnostech obývaných nájemníky, nebyla by to žádná nicotná práce a obnášelo by to určitě potřebu změny stavby před dokončením a zpracování projektu na zajištění. Jsou to práce natolik speciální, že by je nemohli sami provádět a musela by na to být přizvána specializovaná firma. Kdyby informace o podsklepení objektu nepřišla, postupovali by naprosto jinak, ale znamenalo by to zastavení stavby minimálně na dobu 3-5 měsíců. Na stavbě [datum] byl, to tam byl i svědek [příjmení], technický dozor investora, [anonymizována dvě slova] na stavbě nebyl. Technický dozor nehovořil o potřebě zastavit hloubení základů. Obžalovaný nepředpokládal zříčení nemovitosti, protože je třeba si uvědomit, že pokud je ten objekt podsklepený a nepodhrabou se základy, což se vzhledem k hloubce výkopu nemělo stát, tak zůstane stát. Z podsklepenosti sousedního objektu vycházel a z

toho vycházela některá jeho rozhodnutí. Projekt chtěli respektovat, sondy chtěli provést u základů, jak to bylo napsáno v projektu, ale základy předpokládali hlouběji.

Pokud by projektant předpokládal nutnost statického zajištění sousedního objektu, tak by bylo takového rozsahu, že by se úpravy projektu musely provést v přípravě stavby, před jejím započítím. V technické zprávě pro stavební povolení i v technické zprávě realizační dokumentace se opakuje požadavek na to, že je třeba provést sondy u těchto objektů před dalším stupněm projektové dokumentace. To zřejmě provedeno nebylo, tam se projektant ve výpovědi hájí, že nebyl štít a sklep přístupný, což není pravda. Sondy, které měl provádět on před další stupněm projektové dokumentace, zhotovitel provádět neměl. V době, kdy se žádalo stavební povolení, tak nebyla ještě firma, která to bude provádět a jeho firma dostala až realizační dokumentaci. Sondy tak měly být provedeny projektantem. U nepodsklepeného objektu [anonymizováno] [příjmení] bylo nutno při výkopu pasů pro štítovou zeď nového objektu provést podchycení tak, aby nedošlo k ohrožení objektu. Nechal se tam průjezd o šířce 5 metrů, aby se nemusely provádět výkopy jámy.

Před započítím stavby dostal realizační dokumentaci, geologický průzkum a rozpočet stavby. Na základě geologického průzkumu se přistoupilo k hlubinnému založení objektu. V tomto případě, kde byly bezprostředně vedle staveniště stávající objekty, tak by tam měl být stavebně-technický průzkum těchto domů, což on v tu dobu považoval za povinnost někoho jiného. Stavebně-technický průzkum by měl být k dispozici projektantovi před projektem pro stavební povolení, aby mohla být přijata opatření k zajištění těchto objektů. Ve fázi projektu pro stavební povolení by statické zajištění sousedních objektů mělo být v projektu obsaženo a měl by je předat investor projektantovi k zapracování do projektové dokumentace, stejně jako geologický průzkum. Pokud by v projektu byla navržena statická zajištění, tak by je provedli. On pouze z důvodu změny „časosledu“ mezi výkopem jámy a pilotáží vytvořil technologický postup spodní stavby, aby pro stavbyvedoucího a mistra stavby bylo patrné, jakým způsobem mají postupovat, jak mají ty práce navazovat a v tomto technologickém postupu zmínil i nepodsklepenost vedlejšího objektu [anonymizováno] [příjmení], to, že je potřeba udělat sondy a provést podchycení základů. To se provádí běžně. U objektu [anonymizováno] [okres] nepředpokládal nepodsklepenost objektu, proto tam žádná opatření nenavrhoval, pouze požadoval sledování sklepní zdi, jestli nebyla objevena při výkopu jámy nějaká anomálie nebo nepředvídatelné záležitosti, které by vedly k zastavení prací. Předpokládal v první fázi vykopat hloubku cca 2,5 metru, pak měli v jámě dohrabávat tzv. figury, což je jenom profilace dna výkopu pro základové pasy, které měly být osazeny na hlavách pilot a vzhledem k tomu, že v sousedním sklepe byl a viděl ho, tak viděl už jenom pouhým okem, že je zhruba 3,5 - 4 metry vysoký, tudíž nepředpokládal, že by se při výkopu jámy měli dotknout výškově dna těch sklepů, natožpak obnažit základy sklepa nebo je dokonce podhrabat. Základovou spáru očekával pod základy podsklepeného objektu minimálně 4 metry od terénu silnice. Sondy chtěl provést u základů objektu, čili chtěl vykopat jámu do hloubky zhruba 2,5 metru, potom by k vykopání sond stačilo zhruba 1,5 metru, kdežto předtím by museli kopat přes 4 metry. To by bylo problematictější z důvodu pažení sondy, jejímu osvětlení a pohybu lidí ve výkopu. Chtěli to provést tak, aby to bylo jednodušší. Pan [anonymizováno] byl stavbyvedoucí, koordinoval činnost všech pracovníků a subdodavatelů. Svědek [příjmení] tam byl jako mistr, který řídí pracovníky hlavní stavební výroby. Ten měl za úkol očišťovat zeď od zbytků zeminy, kterou tam bagr nechával, aby se nedotkl zdi. Zdivo bylo kompaktní, nevykazovalo nadměrných poškození či děr, které by nasvědčovaly většímu poškození zdi. Vzhledem k tomu, že domnělá základová zeď byla z kamenného zdiva smíšeného s cihlami, tak předpokládali, že se jedná o zeď a nikoli základ. Očekávali spíše provedené základové konstrukce na bázi betonu. Nebylo jeho povinností seznamovat se s projektovou dokumentací objektu, [anonymizováno]“. Seznámil se s ní až po havárii.

Svědék [příjmení] [příjmení], jednatel společnosti [příjmení] a [příjmení], nadřízený obžalovaného, vypověděl, že v lednu nebo v únoru 2006 byla jeho společnost vybrána jako zhotovitel polyfunkčního domu. Po výběrovém řízení byla připravena smlouva o dílo. Došlo k převzetí

staveniště, kterému byl přítomen on i svědek [příjmení], obžalovaný u toho nebyl. Za investora byl účastníkem svědek [příjmení] jako technický dozor, a také projektanti. Při předání staveniště byli seznámeni o rozsahu staveniště, kde se mohou pohybovat, kde se stavba nachází, s jakými domy sousedí. Bylo probíráno, že dům [příjmení], který sousedí v [anonymizováno] ulici, je objekt, který není podsklepen, kde stavba bude odsazena 5 metrů od ní a kde vznikne průjezd. Na druhé straně u sousedního objektu v [anonymizováno] ulici [adresa], což je objekt [anonymizováno], bylo konstatováno, že objekt je plně podsklepen, což konstatovali jak projektanti, tak technický dozor, který to věděl od projektantů. Objekt byl o metr hlouběji než nová stavba. Nemělo dojít k zásahu do stávajícího obvodového zdiva. Udělal se zápis o předání. Následně byla stavba do týdne či dvou zahájena, protože se vyklízely nějaké věci investora. Jednalo se o nějaké auto, garáže. Po vyklizení se začala stavba provádět, oplotilo se staveniště, provedla se demolice stávajících objektů, což byly garáže nebo dřevostavby. Došlo k vytýčení stavby, začaly se provádět zemní práce. Před zemními pracemi začali provádět pilotáž, což bylo domluveno na interní poradě na firmě. Byl to rozhodně lepší způsob provedení pilotáží než ten, který byl navržen v projektu. Uvažovali také tak, že piloty provedené při sousedním objektu [anonymizováno] budou sloužit částečně jako případné zabezpečení stávajícího objektu, který měl být o metr hlubší, než byli oni se svojí úrovní horního konce pilot. Po provedení pilot se začaly provádět zemní práce. Současně se zemními pracemi probíhalo pažení jámy. V průběhu těchto prací se provádělo monitorování obou objektů. U objektu [anonymizováno] byla prováděna fotodokumentace štítové zdi, u které předpokládali, že je to zeď, se kterou sousedí stavba. Tam nenasvědčovalo nic tomu, že by mělo dojít k sesutí zdi. Zeď se zdála kompaktní, nikdo si nestěžoval na to, že by mu někde v místnostech něco praskalo.

Konkrétně nebyl svědek schopen odpovědět na dotaz soudu, kdo na předání staveniště prohlásil, že dům [adresa] je podsklepen. Byl zde přítomen architekt [příjmení], svědek [příjmení] a za [anonymizováno] [okres] svědek [příjmení]. O podsklepení objektu mohl mluvit nejspíše architekt nebo technický dozor investora. Projekt byl vypracován k plně podsklepenému objektu. Kdyby ten objekt nebyl podsklepen a kdyby se na to mělo přijít v průběhu stavby, nemá to za následek jenom nějakou lehkou úpravu. Je to dost značná úprava jak staticky a projekčně, ale i finančně. To má dopad na celkovou cenu stavby i na dobu její realizace. Je to tak zásadní změna, že by mohla stavbu prodražit řádově o miliony korun a termín prodloužit o měsíce. Při předání staveniště se neseptoval jiný zápis, než je protokol o předání staveniště. Ten den byla zřejmě oficiálně předána i projektová dokumentace. Předtím měli k dispozici pouze projekt k výběrovému řízení. Pan obžalovaný při stavbě postupoval samostatně s tím, že zásadní věci konzultovali. Zde to byly ty piloty. O tom byl svědek informován a souhlasil s tím, protože i odborníci potvrdili, že to bylo rozhodně dobré řešení a že to nemělo vliv na zřízení sousedního domu. Pak konzultovali technologický postup provádění spodní stavby, který respektoval to, že se začne pilotami, zemními pracemi a pažením současně. Při přebírání staveniště nebyla řeč o tom, že se mají provádět sondy u domu [adresa] ke zjištění hloubky stávajících základů. Toto vyplývalo z projektu, bylo to v jednom výkrese, věděli o tom už v průběhu vypracování technologického postupu spodní stavby. Ve výkrese bylo poznamenáno, že je třeba provádět sondy na kontrolu štítové zdi, což bylo, dle názoru svědka, prováděno v průběhu zemních prací. Bylo prováděno zjišťování štítové zdi, její obnažení po částech a očištění. Hlavně se hlídalo, aby nedošlo k porušení nějakou mechanizací. Na stavbě byl svědek v tu dobu jednou, když viděl, že byla odtěžena zemina zhruba do hloubky jednoho metru. Kontrolního dne se nezúčastnil.

Na poznámku v prováděcí dokumentaci, že po dobu provádění výkopů základů, izolace a železobetonové vany bude stávající objekt staticky zajištěn a nesmí dojít k porušení stávajících hydroizolací, reagovali tím, že postupně prováděli zemní práce. Statik byl pozvaný, nebo to alespoň bylo zapsané do deníku, že byl pozvaný statik. Zajištění sousední zdi se neprovádělo. Nebylo však uvažováno o jeho provedení, protože zeď měla být až dolů, takže se nedala staticky nějakým způsobem zajišťovat jinak. Statik byl pozván jenom na to, aby zkontroloval zdivo štítové zdi, jestli

je v pořádku. Tam se neuvažovalo o žádné přízdívce, s žádným podezdíváním této zdi. Na to měla přijít nějaká tepelná izolace nebo nějaká dilatace či svislá izolace proti vlhkosti.

Neví, zda bylo s projektantem konzultováno, jak se bude reagovat na zjištěný stav základů. Nebyl účastníkem kontrolních dnů, které probíhaly jednou týdně. Kontrolu sklepa sousedního objektu po celou dobu nařizoval obžalovaný [celé jméno obžalovaného] nebo ji i sám prováděl. Bavili se o tom, jak se tam dostávali, jak to tam vypadá. Nikdo jiný tam z jejich strany ani nebyl.

O případném statickém zajištění objektu [adresa] předtím, než se budou hloubit základy, se s obžalovaným nebavil, nikoho to nenapadlo, žili v domnění, že se jich ten objekt díky podsklepení netýká. Každá projektová dokumentace by měla zjistit stav sousedního objektu. Po zřízení se sháněli po dokumentaci sousedního objektu. Dokumentace byla velmi jednoduše dostupná, po jednom telefonátu s paní ředitelkou [anonymizováno] do hodiny dostal kompletní pare sousedního objektu, který respektoval stav v době přístavby. Dokumentace stavu před havárií byla k dispozici minimálně na [anonymizováno] [okres]. Projektant, který udělá projekt ke stavebnímu povolení a označí ho svým autorizačním razítkem, je zodpovědný za jeho provedení, za jeho proveditelnost a za úplnost, i kdyby neprováděl další následný stupeň projektu, což je projekt k realizaci. Neměli důvod nevěřit projekční firmě, že její projekt není dobře provedený, že se nezakládá na pravdě stav sousedního objektu. Vycházeli z toho, že to tak je a že je to v pořádku. Sondy se měly provádět i po projektu ke stavebnímu povolení, ty měl provádět projektant, který na základě těchto sond měl určit způsob realizace a výstavbu tohoto objektu. Neví, jestli tyto sondy byly provedeny, ale zřejmě nebyly. Sondy zhotovitele měly sloužit k tomu, aby hodnotily stav základového zdiva. To nedokáže sonda v 1 metru nebo 0,5 metru, ale po celé délce štítu, což je asi 10 nebo 15 metrů. Aby zjistili, jestli je základ plný, jestli je až do té hloubky a v případě, že nebyl, aby se přizval statik a základ se třeba podezdíval. To se provádělo v průběhu provádění zemních prací, neprovádělo se to formou sondy, ale provádělo se to částečným odtěžením zeminy a při tom se zjišťoval stav. Nikdo vyrozuměn nebyl o tom, že se odtěžila zemina pod základovou spáru sousedního objektu, protože ten časový sled byl tak rychlý, že k tomu asi ani nedošlo. Na staveništi při odtěžování byl pan [příjmení]. Postupoval v souladu s projektem, protože podléhal pod hlavního stavbyvedoucího pana [celé jméno obžalovaného] Pan [anonymizováno] je technik, který ve stavebnictví dělá více jak 20 let. Hlavní stavbyvedoucí s autorizací byl pan obžalovaný. Objekty, které se bouraly, neměly se sousedními objekty žádnou spojitost. Jednalo se o přízemní garáže a dřevostavby, které kryly polovinu inkriminované zdi. Štítová zeď má kolem 15 metrů, bylo tam odloženo staré dřevo, věci, které se daly odklidit během deseti minut, nebyl problém se k tomu štítu dostat.

Běžná praxe je taková, že se provádějí sondy stropů, zdiva. Tam jde o to, že to pak má následný dopad na finance i na termín, což je v dnešní době důležitá věc. Tam došlo k jednoznačné důvěře v projekt a přesvědčení o tom, že ten projekt je vypracován tak, že je proveditelný. Nepředpokládali, že se může stát to, co se stalo. Vyplývá to i z toho, že se objekt monitoroval, že se sledoval, že se komunikovalo s nájemníky, že tam byl domovník, který měl klíče a pracovníky jeho firmy dovnitř pouštěl. Nestalo se, že by na stavbě nebyl technik nebo že by tam nebyl někdo, kdo kontroloval výstavbu. Pokud byl svědek dotazován na to, zda byl on nebo obžalovaný svědkem [příjmení] vyrozuměn o tom, že se při bagrování, „hráblo“ hlouběji, než jsou základy, tak on o tom určitě vyrozuměn nebyl, neví, jestli obžalovaný.

Projektová dokumentace je tak provedena, že celý sousední objekt je podsklepen. Kdyby ten objekt nebyl podsklepen, tak by se se stavbou nemohlo jít až k tomu objektu, musela by se nějaká část odsadit nebo by se muselo začít s tím, že by se sousední stěna podchytávala nebo se dělala nějaká jiná opatření, aby se tam mohly provádět zemní práce. Projektanti s tímto počítali, řekli to i při předání staveniště, to bylo řečeno na 100%.

Pokud by projektant zjistil, že objekt je nepodsklepen, tak by se to muselo řešit se souhlasem majitele sousedního domu v případě, že by se zasahovalo do jeho domu. Určitě by to muselo být v projektové dokumentaci, protože statické zajištění takového objektu může být řádově

v milionech korun nebo by došlo k zúžení spodních suterénů garáží, parkovacích míst, došlo by k podsazení a stavěný objekt by byl plnohodnotný až nad terénem, ne v suterénu. Neměli z projektové dokumentace pochybnosti o tom, že sousední objekt [adresa] není podsklepen, protože stejně, jak byl proveden projekt, tak reagovali nájemníci domu. Když je dovedli do sklepních prostor řekli, že je tam štítová zeď. Jejich pochybnosti nebyly absolutně žádné. Na dotaz, co pro zhotovitele z hlediska časosledu provedení vyplývá, když je v projektové dokumentaci napsáno, že před dalším stupněm projektové dokumentace je nutno provést sondy u dvou sousedních objektů za účelem zjištění základových spár a stavu základů, tak je třeba rozlišit, jestli je tam napsáno, jestli se to má provést u obou sousedních objektů. U objektu [příjmení], který nebyl podsklepen, to byla jasné, protože základy nemusely být provedeny v plném rozsahu ve stejné hloubce. Tam se to provádělo postupně. I podezdívání nebo podbetonování základů se dělá postupně, nedá se obnažit celý kus. Tam ty sondy měly logiku, vykopaly by se, zjistilo by se potřebné a postupovalo by se dál. U sousedního objektu, kde se předpokládá štítová zeď do hloubky zhruba 3-3,5 metru, se to provádělo průběžně. Ta sonda jako taková by v daném momentu zjistila pouze to, že zdivo vede dále dolů, ale v jakém je stavu, není možno vidět v plnohodnotné šíři 15 metrů. Z projektové dokumentace nevyplývá povinnost provést sondy v době, kdy se ještě neprovádí výkopové práce, tzn. z úrovně terénu. Tyto sondy se měly provádět v průběhu zemních prací.

K předložené dokumentaci svědek uvedl, že viděl dokumentaci z roku 1935. To byly nějaké půdorysy, které nejsou ve spisu. Nevěděl, zda dokumentace z října 2005 je nejnovější. Někaké změny tam byly, ale nebyly to změny, které by se týkaly spodní stavby. Statik projektanta pan [příjmení] den po té havárii řekl, že je podruhé v životě [obec]. [anonymizováno] [příjmení] zřejmě v tomto domě nikdy nebyl. Uvažovali o tom, že základy sousedního domu jsou zhruba o metr hlouběji než měli jít oni s tímto objektem. To, že sousední objekt je podsklepen do nějaké hloubky, vede k předpokladu, že má ještě nějaký základ. Nikdo nemohl nic odhadovat, tohle musel mít prověřeno projektant, podle toho projektoval. Ten musel znát přesný stav a hloubku na centimetry a od toho projektovat nový objekt. Toto mělo být v první fázi, a to je projekt ke stavebnímu povolení.

Událost oznámili pojišťovně. Po obžalovaném náhradu škody nežádají, svědek je přesvědčen, že obžalovaný neporušil svoje povinnosti.

K předložené dokumentaci uvedl, že dokumentaci z roku 1935 v době realizace stavby neměli k dispozici. Tu dostali [datum] na schůzce se znalcem [anonymizována dvě slova] a s [anonymizováno] [okres]. Mírus 4 metry je úroveň roviny hlavy pilot od nuly nového objektu. Tato nula je zhruba půl metru nad stávajícím terénem

Svědek [příjmení] [jméno] [příjmení] uvedl, že to byl původně jeho nápad na tomto místě vybudovat multifunkční dům. Za tím účelem obstarával to, o co byl požádán projektanty. Byl vyzvednout dostupnou dokumentaci od tohoto zbořeného domu, která k němu byla na stavebním úřadě. Tam byly nějaké sklepní prostory zakresleny. K přístavbě žádné dokumenty nebyly, nicméně to, co tam bylo, bylo ofoceno a předáno projektantům. U [anonymizováno] [okres] nebyl pro dokumentaci, bylo mu řečeno, aby došel na městský úřad. Dostal plnou moc na [anonymizováno], aby si mohl vyzvednout doklady. Projektanti sem jezdili na konzultace. Při konzultacích se neobjevil problém, zda je či není podsklepen dům [adresa], nebo on o tom alespoň neví. Pak už nebyl u všech jednání, protože to zařizoval pan [příjmení] jako stavební dozor firmy. Nepamatuje si, že by se při konzultacích řešilo, že kdyby byl dům [adresa] podsklepen, řešilo by se to určitým způsobem a kdyby nebyl, řešilo by se to jinak. Z hlediska projektantů bylo nařízeno, aby se udělala sonda a až dojdou na nějaké podloží, že bude zavolán statik a ten posoudí, jak vedlejší dům bude zajištěn. Svědek celý projekt dovedl do fáze stavebního povolení. Dne [datum] všechno předal s veškerými právy a povinnostmi [právníká osoba] [okres]. Od té doby to vyřizovala [právníká osoba] [okres], jejímž jednatelem je pan [příjmení]. Už nebyl u jednání týkajících se prováděcích projektů atd.

Svědkyň [příjmení] [jméno] [příjmení] byla v té době předsedkyní představenstva společnosti [právníká osoba]. Vypověděla, že dům [adresa] na základě událostí, které se v loňském roce staly, po dohodě a po rozhodnutí představenstva prodali [právníká osoba] [anonymizováno] [příjmení]. V období, kdy se jednalo o stavebním řízení vedlejšího objektu s [anonymizováno] [okres] vstoupil ve styk pouze [anonymizováno] [příjmení], který je požádal o umožnění nahlížet do dokumentace u stavebního úřadu v [obec]. Vystavili mu plnou moc. Není jí známo, zda součástí stavební dokumentace u stavebního úřadu byla také dokumentace rekonstrukce domu. Oni sami měli některé části dokumentace o rekonstrukci, ale to zjistili až po havárii, když šli do archivu. Kromě [anonymizováno]. [příjmení] si nevzpomíná, že by byli osloveni projektanty nebo zhotovitelem ohledně těchto dokumentů. Domnívá se, že po havárii ji po nich nikdo nechtěl. Později zhotovitel stavby tu dokumentaci chtěl, takže se jí snažili zkompletovat, jak nejlépe to šlo. Nevzpomíná si na to, zda byly nějaké zprávy o tom, zda je dům celý podsklepený či ne, poté, co se dům v 80. letech rekonstruoval. Zvenku bylo vidět, kde jsou sklepní okénka a kde ne.

Svědka [anonymizována dvě slova] [jméno] [příjmení] je jedním z jednatelů společnosti [právníká osoba], se sídlem ve [obec]. Podrobnosti zpracování projektu sdělí [anonymizována dvě slova] [příjmení], který je autorem projektu. On sám se v [obec] objevil až v době, kdy sousední stavba spadla. Nebyl přítomen jednání s investorem a se zhotovitelem. Nekonzultoval žádné otázky týkající se tohoto projektu. Projekt jako takový, stavební část, dělal projektant [anonymizováno], statiku dělal [anonymizováno]. [příjmení]. Měli konzultace se svědkem [příjmení]. Pokud ví, ta skutečnost byla taková, že stavba, která se nachází na hranici staveniště, ve kterém byl jejich společností projektovaný polyfunkční dům, nebyla v době vzniku projektu at' pro stavební povolení nebo realizační dokumentaci přístupná tím, že byla zastavěna objekty. Proto byl v projektové dokumentaci zvolen postup, kde projektant navrhoval, jak postupovat při zajištění toho sousedního objektu. Měly se vykopat sondy na ověření skutečného založení sousedního objektu s tím, že výkop těchto sond by provedla až dodavatelská firma nebo kdokoliv jiný v rámci odstraňování staveb, které na pozemku ležely. Nebyly vypracovány varianty projektu pro případ, že sousední budova je podsklepená a pro případ, že sousední budova není podsklepená. Není dost dobře možné variantně projektovat třeba realizační dokumentaci stavby. Byl uveden postup, jak se má postupovat při provádění stavby. Domnívá se, že v rozpočtu byly uvedeny nějaké položky na podchycování základů. Hloubka základů nebyla známá. Objekt [anonymizováno] byl z jedné strany používán, tzn., že v objektu, který je užíván, nejde provádět žádné sondy. Zvenku to nebylo přístupné, protože tam stály ty drobné stavby. Průzkum staveniště byl v projektu, domnívá se, že tam byl geologický posudek proveden. Nebylo to myšleno tak, že se provedou sondy a pak se uvidí. Tam bylo uvedeno, že se musí nějakým způsobem ověřit založení toho objektu. To je otázka podchycení základových konstrukcí. Při podchycení sousední budovy se musí najít základová spára, otevřít se to může tak na 1-1,5 metru šíře maximálně. Výkop se musí kopat dolů a ne do šířky podél štítové stěny. Na dotaz, zda v případě, že by věděl, že je sousední dům podsklepen a hloubená jáma se dostane maximálně na úroveň podlahy v sousedním sklepe, by to byl důvod pro to, aby tam dělal nějaké zajišťovací práce sousedního domu, uvedl, že není odborníkem na statiku, rozhodující je založení a hloubka úrovně základové spáry, aby tam nedošlo k nějakým vodorovným silám, které by měly destrukční vliv na základovou spáru. Musí se nějakým způsobem posoudit zdivo, v jakém je stavu, jestli tam nejsou nějaké trhliny. Je to více okolností, na které je třeba se zaměřit. Obecně platí, že objekty by měly být založené asi ve stejné hloubce, aby se tím přetížením vzájemně neovlivňovaly.

Sondy neměly sloužit k ověření, ale ke zjištění toho stavu. Tam nebylo z čeho vyjít. Neví, zda míra 22,5 metru uvedená v rozpočtu koresponduje s [anonymizováno] [příjmení]. Rozpočet nedělal, ale v dokumentaci bylo napsáno, že je potřeba provést sondy a přivolat statika a nikde tam není napsána hloubka založení toho sousedního objektu. Vždycky je tam napsáno, jak postupovat. Z toho vyplývá, že se měl zavolat statik.

Na dotaz, proč neuvedli do projektové dokumentace, že mají pochybnosti o hloubce základové spáry, uvedl, že si myslí, že to z toho vyplývá, když je tam napsáno, že je třeba zjistit základovou spáru a přivolat statika. Předání staveniště přítomen nebyl.

Sondy nebyly provedeny před dalším stupněm projektové dokumentace, protože se předpokládalo, že než se bude dělat prováděcí projekt, staveniště se vyčistí a sondy se provedou. Mohou udělat projekt pro stavební povolení, ale prováděcí projekt může udělat někdo jiný.

Svědék [titul] [jméno] [příjmení] vypověděl, že proběhlo standardní řízení za účasti všech dotčených orgánů. Územní rozhodnutí bylo vydáno, byl zpracován projekt pro stavební povolení. Na místě byl minimálně desetkrát. Byl i v domě [adresa], jednali se sousedy. Měli jednání právě z toho důvodu, že tam byla nepřehledná situace, zastavěné zdi garážemi, obchod v provozu. Chtěli vědět víc, ale to bohužel nešlo. Bylo uděláno to, co z jejich strany udělat mohli. Domnívá se, že prováděcí projektová dokumentace nebyla odlišná oproti projektové dokumentaci, která šla na stavební úřad. Následně by podle provedených změn byla vypracována dokumentace pro změnu stavby před dokončením. Projekt sousedního domu [adresa] k dispozici nebyl, bylo zapůjčeno prvorepublikové schéma, které bylo nejasné. Nebyl to projekt.

Bylo nezřetelné, zda je ten dům podsklepený celý či ne a právě proto trvali na provedení sond. Protože se ze schématu nedá zjistit, jak hluboký je základ pod štitovou zdí, měli tam ta opatření napsána, měli v rozpočtu uvedené případné podchycování základů. Chtěli upřesnění těmi konkrétními sondami, aby se navrhlo ekonomické řešení podchycení základu. U [anonymizováno] [příjmení] to bylo obdobné. Rovněž to bylo takto napsáno v dokumentaci jako takové. Bylo to tam přece jenom zřejmější, protože podklady byly přesnější. Nebylo nutné podchytávat základy i u [anonymizováno] [příjmení], ale vlastní stavba se realizovala postupně, aby nedošlo k jejich narušení. Projektant do projektu uvedl, že: „U štítů sousedních objektů budou provedeny sondy, aby bylo možno zjistit stav a hloubku stávajících základů, přizvaný statik rozhodne o případném pochycení stávajících základů“. Věta: „Po dobu provádění výkopu základů, izolace, železobetonové vany bude stávající objekt staticky zajištěn; nesmí dojít k porušení stávajících hydroizolací; u štítu stávajícího objektu se provedou sondy a přizvaný statik rozhodne, zda a jakým způsobem budou podchyceny stávající konstrukce.“ znamená, že jakmile bude staveniště uvolněno, aby bylo možno tyto sondy provést, tak se musí provést a pak statik, ať už jejich firmy nebo místní, by měl právo rozhodnout o tom, jakým způsobem, pokud by tam ten základ nebyl, ten objekt podchytí, nebo přijme jiná opatření tak, aby k ničemu nedošlo. Nájezd do podzemních garáží převzal z minulé studie. V každém případě by tam nějaký suterén vždycky byl. Možná to vypadá, že ten nájezd měl být na druhé straně stavby, ale to by nechtěl hodnotit, protože spíše měla být provedena opatření, aby se nic nestalo. Ve zvoleném místě je vjezd vhodnější z hlediska dispozice. Do sklepa sousedního domu [adresa] nahlížel. Nebyl tam s dodavatelskou firmou, ta nastupuje až po fázi odevzdaných projektů a poprvé se spolu viděli až na stavbě. U předání byl on za projekční firmu, ale to předání proběhlo v kanceláři u investora. Určitě se nebavili o tom, že ten sousední objekt [adresa] je celý podsklepený. Myslí si, že z jeho strany nepadlo, že je objekt celý podsklepený. Nebylo reagováno na nutnost kopání sond. Dokumentaci odevzdali investorovi. Až když se stavba rozběhla, tak by se dalo dohledat, který kontrolní den byl na stavbě, neboť v deníku bude zápis. Pokud by byly sondy udělány a byli by k tomu přizváni, tak by asi dělali další dokumentaci. Na to už si mohla stavební firma najmout někoho jiného, to už nemuseli dělat oni. S panem [příjmení] se seznámil. Konzultovali spolu otázku podsklepenosti či nepodsklepenosti sousedního objektu. Obecně bylo řečeno, že [příjmení] podsklepený není, [anonymizováno] podsklepení jsou, rozsah je potřeba ujasnit sondami. Neustále jako projektanti požadovali provedení sond. K předpokládané hloubce sklepů u [anonymizováno] bylo přihlíženo při projektování podzemního podlaží, vědělo se, že tam něco je. Rozdíl v zakládání by ve variantě podsklepení i nepodsklepení sousedního domu nebyl, provedlo by se pouze opatření, jak sousední objekt ochránit. To je ale věc technická. Nebyl důvod nově stavěný objekt měnit. V prolukách se staví běžně.

Pochybnosti o tom, zda je objekt [adresa] podsklepený v plném rozsahu či nikoli měli, protože to nebylo zřejmé. Nedokáže odhadnout, jestli je zeď v suterénu tlustá metr či dva a protože z druhé strany byly přistavené přízemní objekty, chtěli to mít upřesněno. Je to pak o penězích, aby se zbytečně nedělala opatření, kterých by potřeba nebylo. Opatření tam měli uvedená, popsána a neřešili rekonstrukci sousedního objektu. Uvedlo se do projektu, že sondy se provedou, jakmile budou objekty strženy, uvolněno staveniště, aby se k domu dostali, aby to bylo pro všechny, „příjemné“ a nikoho to neobtěžovalo. Takto bylo už i ve stavebním povolení. V technické zprávě bylo uvedeno, že to bude potřeba provést a stavební úřad to nijak nenapadl. Pan [anonymizováno] jako technický dozor asi řídil stavbu a když byli v telefonickém kontaktu, tak byl dotazován, jsou-li provedeny sondy, aby se mohlo postupovat dále. Pokud se dotazoval na to, zda byly sondy provedeny, aby se mohlo postupovat dál, bylo svědkovi sděleno, že nebyly provedeny a do té doby, než se ta událost stala, nebyly provedeny. Neustále sondy požadovali po panu [příjmení]. Když řekl, že sondy provedeny nebyly, tak reagovali tím způsobem, že až budou provedeny, mohou provést ta konkrétní opatření. Když on byl v [obec], tak nebyly stavební práce tohoto rozsahu zahájeny. Projektovou dokumentaci dělá tým lidí a je tam seznam uveden, každý je oborový specialista, on je víceméně autor stavby a zároveň spolujednatel projekční firmy. Geologický průzkum staveniště dělal někdo místní. U stavebně-technického průzkumu sousedních objektů je těžko říci, kdo to má na starosti, může to udělat investor. Neprojektovali tu rekonstrukci, pouze u [příjmení], z hlediska požárního, se zazdívaly okenní výplně a přespádovávala se střecha.

Pokud by se zjistilo, že základ je třeba do hloubky 1 metr, tak by se asi musel podchytávat postupným betonováním, jak se to obvykle provádí, aby nedošlo k sesunutí. Provádění pažení výkopové jámy a pilotáže je uděláno jinak, než je uvedeno v projektu, nikdo však neříkal, že to udělali špatně. Pokud byl dotazován na to, zda položka podchytávání základů u stávajícího objektu včetně postupného podbetonování se netýká objektu [anonymizováno] [příjmení], tak uvedl, že ne, protože tam základy už nepodchytávali, u [příjmení] se pouze postupně dělaly základy nové stavby. V rozpočtu byly peníze, kdyby se něco mělo dělat s tím objektem, tak aby na to bylo pamatováno i finančně. Neví, proč v rozpočtu nebyla položka na výkop sond.

Dalším slyšeným svědkem byl statik působící ve [právník osoba] [obec] [anonymizováno]. [jméno] [příjmení]. Ten vypověděl, že dělal část statiky pro objekt [anonymizováno] včetně zakládání. K dispozici byl geologický průzkum staveniště a vzhledem k tomu, že v době, kdy se zpracovávala dokumentace, bylo území zastavěné původní zástavbou, která přiléhala ke štítu tohoto domu, tak se nedaly posoudit základy konstrukce sousedního objektu. Proto se do projektu uvedlo, že po asanaci těchto objektů bude proveden průzkum štítové zdi sousedního objektu. Bylo tam, že budou provedeny sondy, které vyhodnotí statik. V [obec] byl až po havárii, nevěděl o tom, že se začalo se stavbou. To, že se mají provést sondy, je požadavkem statika, který se objeví ve stavebním výkresu. Sonda je úzká rýha kolmo k objektu, která jde až na jeho základovou spáru a z ní se posuzuje, z čeho je zdivo, jak je hluboko základová spára. V případě, že jsou tam nějaké anomálie, udělá se sond více. Základem je dostat se až na základovou spáru. Kdyby ta spára byla vysoko, tak by sousední dům museli podchycovat. Dokumentaci sousedního domu měl zajistit investor, ale nic nenašel. Jediné, co našel, byl náčrtek. Nedalo se z toho poznat, zda je dům celý podsklepený nebo ne. I kdyby byly sklepy až do konce, musela by se tam dělat ta sonda, aby se zjistilo, kde jsou základy. Sondy se dělají vždy, když se staví jeden barák vedle druhého. U domu [anonymizováno] [příjmení] nebylo potřeba dělat sondy, protože to je jednopodlažní objekt. Je tam průjezd, objekt je založen na pilotách, které jsou odsunuté od vedlejšího objektu a nový dům od terénu. Tím, že tu jsou piloty, se sousední dům vůbec neovlivňuje. Kdyby se výkopová jáma dostala na úroveň podlahy ve sklepech domu [adresa], i kdyby tam sklep byl, tak by se musela dělat sonda i v tomto případě.

Původní stavba po statické stránce za nic nestála. Nevěděl, že tam proběhla přístavba ke stávajícímu objektu, to zjistil až na té stavbě. Mělo to být součástí průzkumu, jímž by se zjistily základy. Stavebně technický průzkum zajišťuje většinou investor, tedy veškerý průzkum.

Zajištění domu by možná muselo vést k dodatku projektu [anonymizováno] [ulice] dům nejevil žádné trhliny, po havárii zbytek domu nebyl nijak porušen. Kdyby se podchytily základy, tak by se nestalo, že by se zřítil vršek a základy zůstaly stát. Sondy ke zjištění základů jsou běžné sondy, které se dělají u půlky staveb, které sousedí s vedlejším objektem. Je lhostejné, zad se to udělá strojně nějakým malým bagrem nebo jestli se to vykope ručně. Ze sondy se zjistí nejenom podsklepení, ale i kvalita základového nebo nadzákladového zdiva. Je zapotřebí zjistit kvalitu té zdi, i kdyby byl dům podsklepený. Nebyl se na staveništi podívat v době, kdy se dům projektoval.

Svědék [jméno] [příjmení] je projektantem předmětného domu. Ve své svědecké výpovědi uvedl, že se k projektu dostal jako zaměstnanec firmy, která tuto zakázku dostala. Projektoval stavební část ve fázi pro stavební povolení a potom realizační projekt. Podklady byly v podstatě běžné, které jsou podkladem pro projektování, tzn., že tam byla nějaká situace, byl tam návrh stavby, běželo to normálním způsobem. Podklady týkající se sousední budovy k dispozici neměl. Měl pouze zprávu od [anonymizováno] [příjmení], že je to objekt, který je podsklepený, nebyl znám rozsah tohoto podsklepení. Muselo se v projektu udělat opatření, aby tento objekt byl podchycen. Protože mu bylo sděleno, že z druhé strany domu jsou také nějaké objekty a nebylo možno provést sondy tak, jak se to běžně dělá, tak postupovali tak, jak postupovali. Po odklizení stavby se udělají sondy a udělají se opatření, která by se měla udělat. V projektu to asi zohledněno bylo, bylo to dokonce i v rozpočtu, bylo tam podchycení objektu a tyto věci. Pokud by tyto sondy mohli udělat ještě v průběhu projektových prací, tak by je udělali, vyhodnotili. Je to věc statika, aby navrhl podchycení. On měl za úkol vyprojektovat polyfunkční dům, jeho stavební část jako takovou. Pokud by dostal nějaké podklady od statika nebo od firmy, že jsou tam základy třeba do metru a potom základy nejsou, tak samozřejmě by se to po návrhu statika projevilo i v projektu, ale tato možnost tam nebyla, protože tam byly stavby a z druhé strany v těch sklepech to nebylo přístupné. Sousední stavbou [příjmení] [příjmení] se nezabýval, nebylo to nutné, protože tam to nebylo podsklepené, tam byly normální základy. Samozřejmě, že v případě zjištění podkopání sousedního objektu by se zase udělala opatření. K dotazu, zda z jeho pohledu by tam byl nějaký rozdíl, když by sousední dům byl podsklepený až ke štítové zdi oproti stavu, který tam byl ve skutečnosti, odpověděl, že by se vyšlo z požadavků statiky. Pokud by ta stavba byla podsklepená a byly základy zhruba na stejné úrovni jako u [anonymizováno], tzn. že by nedošlo k podkopání sousedního objektu, tak teoreticky by se tam opatření dělat nemusela. Pokud by došlo jenom k mírnému podkopání, tak už by se musely základy podchycovat. Musely se však udělat sondy, zjistilo by se, jak hluboko tu stavbu podkopávají a udělala by se opatření, tzn. že by se to pravděpodobně podbetonovalo. Pokud má soud k dispozici technickou zprávu, která se vztahuje k realizační dokumentaci a je tam uvedeno, že před dalším stupněm projektové dokumentace je nutno provést sondy u dvou sousedních objektů za účelem zjištění základových spár a stavu základů, tak se v podstatě nejedná o další stupeň projektové dokumentace, ale v případě, že by se udělaly sondy a zjistilo by se, že stávající objekt podkopají, tak by se to dopracovalo. Sondy si obvykle zadává statik, přímo na místě určí, kde budou. Před započítím výkopových prací se ty sondy musí provést. Sondy se dělají běžně, jenom aby se zjistilo, kam sahá základ stávajícího domu, tzn., že stačí sonda metr na metr. Není problém vykopat takovou sondu. Po zbourání stávajících objektů určitě nějaký časový prostor byl, aby se mohly udělat sondy. Poprvé na stavbě byl v době, kdy byly hotové základy, tedy poté, co se dům zřítil. Při předávání staveniště nebyl. Na objekty staveniště jezdil pan [příjmení] [příjmení] a svědkovi říkal, že byl v objektu [anonymizováno] snad i s pracovníky stavebního úřadu a zjistili, že objekt podsklepený je, ale nezjistili v jakém rozsahu. Na tuto informaci zareagoval tím, že když mu bylo oznámeno, že nejde udělat průzkum, tedy sonda, tak předepsali do projektu, co se má udělat před výkopovými pracemi. Pokud se neudělají sondy, není nikdy možno přesně určit rozsah podchycení. Objekt [anonymizováno] má asi 14 metrů na délku, vždycky se dává nějaká finanční rezerva, která by teoreticky měla krýt třeba i nějakou tu sondu a nějaký ten průzkum.

Pro stavební povolení nebo k žádosti o stavební povolení se stavebně technický průzkum sousedních objektů obvykle dává. Pokud to není přístupné, tak se to musí nějakým způsobem ošetřit. V tomto případě se to neudělalo proto, že část přímo u štítu není přístupná. To samé na druhé straně u [příjmení]. Není to neurčité vyjádření, tam záleží na tom, jak ten stávající objekt je založen. Podchycování navrhuje statik, obvykle se jedná o podbetonování, takže navrhne šířku základů, postup podbetonování. Dělá se to po částech, nedá se to odkrýt naráz. Posouzení a vyprojektování podchycení není takový problém, času to moc nezabere. Není problém, aby tady statik během jednoho, dvou dnů byl. Jde v podstatě o dodatek projektové dokumentace, nejde o změnu. Podchycování v projektu bylo, jen by se to technicky doplnilo. Určila by se hloubka založení, podchycení, šířka podchycení. Domnívá se, že to nepodléhá schválení stavebního úřadu, protože to je součást té stavby. Způsobů zajištění vedlejšího objektu je více. Je tam důležité, kdy se předávala dokumentace investorovi. Vypracování dokumentace trvá třeba tři měsíce. Investorovi se odevzdá realizační projekt jako takový, ten udělá výběrové řízení a předá ho dodavatelské firmě. V průběhu realizace se dokumentace, „přeprojektovává“. Obvykle je to v případě, kdy se mění nějaké vnitřní dispozice.

K výpovědi tohoto svědka se vyjádřil obžalovaný, který prohlásil, že nemůže souhlasit s jeho výpovědí v tom, že byla položka podchycení objektu [adresa] v rozpočtu stavby, protože právě ta položka, která byla v tom rozpočtu, zněla na 22,5 metru, což přesně koresponduje s šířkou, kde se [anonymizováno] dotýká objektu [příjmení] [příjmení]. Tam to podchycení bylo prováděno také.

Svědék [jméno] [jméno] je bagristou, který prováděl část výkopů na stavbě [anonymizováno]. Přišel na stavbu v počátku. Dělal překopy přes silnici, aby byla připravená kanalizace pro tento objekt. Hledala se kanalizace, která vedla v objektu, kde měl stát ten dům. Uprostřed dělal sondu a hledali i dál od zříčeného domu kanalizaci. Kanalizaci nenašel. Revizní šachta byla úplně na kraji u silnice, ta se vyndávala ven, byla cihlová, zděná. Dá se říci, že tu díru vykopal směrem od domu [adresa]. Šel do hloubky asi 1,2 metru. Nebyl těsně u domu. Neměl vykopat sondu, která by byla určena ke kontrole základového zdiva zříčeného domu. Spolupracoval s panem [příjmení]. Od obžalovaného pokyny ke kopání nedostal.

Svědék [jméno] [příjmení] je dalším bagristou, tentokrát [právnícká osoba] [anonymizováno]. Ten prováděl zemní práce na základech v den, kdy se dům zřítil. Vyhrabával zeminu do hloubky 2,7 metru, hrabal podle štítové stěny 30 cm od zdi. Firma [příjmení] [anonymizováno] [příjmení] prováděla ruční kopáčské práce. Hlína zůstávala na zdech. Začali dva nebo tři dny před zřícením. Den před zřícením šli do hloubky asi 2,5 metru, kdy se dával pryč jíl a vozil se na skládku. Poté se šlo na míru 2,7 metru. Druhý den skončili, jeli domů a bylo to neštěstí. Když tam hrabal den předtím, takto neshrabal do jedné úrovně. U sousedního domu byla kamenná zeď. Praskliny ani vybouleniny na zdi nebyly. Není si vědom toho, zda byla den před havárií řeč o tom, že by se měl přivolat statik. Další den byla zeď od hlíny také očišťována. Dostal se na hloubku 2,7 metru, nebyla tam vidět hlavice pilotu. Byly vidět jenom armovací dráty. To byla výška, kterou měli hrabat a pod tím zbytkem zeminy už byla hlava pilotů. Na ty dráty hrabat nesměl. Když byla zeď ručně očištěna, tak si nevšiml, že by tam ta zeď končila. S prací skončil v 18.00 hod. Ti, co zeď očišťovali, odešli dříve. Pokyny jak hluboko a kdy má jámu hloubit, dostal od svého mistra. Ten to řešil s tou firmou, pro kterou dělali. Byl svým mistrem upozorněn na to, že v případě, že by zjistil nějaké nedostatky na štítové stěně, měl přestat s prací a ohlásit to.

Svědék [jméno] [příjmení] pracoval v inkriminované době jako stavbyvedoucí na stavbě [anonymizováno], byl podřízeným obžalovaného. Dostával příkazy od hlavního stavbyvedoucího a ten mu vysvětlil, jaký bude technologický postup odtěžování zeminy. Měl se kontrolovat sousední objekt, který se tam nacházel, který byl, jak bylo řečeno, celý podsklepený. Potom se zdivo očišťovalo a odtěžovala se další část, základy tam byly stále vidět. Na pokyn obžalovaného chodil do sklepení sousedního objektu. Tam byli poprvé spolu, fotograficky stav sklepa zdokumentovali. Kdyby došlo k nějakému praskání nebo narušení statiky, výstavba by se pozastavila. S výkopem začali [datum]. Tehdy se dostali asi do hloubky 2 metry od nuly nové výstavby. Ta byla asi 70 cm

nad stávajícím terénem. Dne [datum] (středa) nešli hlouběji, protože odtěžovali další část jámy. V ten den přišel technický dozor, obhlédli sousední objekt, zdivo, které tam bylo očištěné od pana [příjmení], který to kontroloval a dozor (svědek [anonymizováno]) se ptal, jak bude pokračováno dále. Bylo mu řečeno, že se bude odtěžovat další část zeminy od sousedního objektu směrem ke [příjmení]. Na to řekl, že by bylo dobré přizvat statika, takto bylo zasáno do deníku. Svědek pak informoval obžalovaného [celé jméno obžalovaného], že to zapisuje do deníku, aby statik posoudil ten objekt, jestli bude třeba dělat nějaké opatření nebo ne. Pořád vycházeli z toho, že ten sousední objekt je celkově podsklepen. Požádal dozor, aby si toho statika pozval, aby se na to podíval, jestli je to dobře nebo špatně. Bylo to ve středu proto, že středa byla kontrolní den a byla odtěžena část do hloubky asi 1,3-1,5 metru, kde to zdivo bylo vidět. Bylo očištěné, byl tam kamenný základ. Na statika nepočkali proto, že mu nikdo neřekl, že má přerušit výkopové práce. Obžalovaný věděl, že se zve statik. Dne [datum] se výkop prováděl dál až na úroveň asi o jeden metr nižší, základy byly stále vidět. On odcházel asi v 17.30 hod. a firma, která výkopy prováděla, je ukončila nějak kolem 18.00 hod. Nestalo se, že by do základů vrazili, ani nepodhrabali sousední objekt, ten základ tam byl stále vidět. Pracovník, který očišťoval zdivo, byl pan [příjmení], ten odjel v 15.30 hod. Zdivo bylo pěkné, kamenné, k žádným poruchám tam nedocházelo. Nikdo z domu si nestěžoval, že je tam hloubena jáma, že tam dělají hluk. Nebyli při hloubení až na nejnižší úrovni, na kterou se měli dostat. Byli v hloubce 3,5 metru od nuly. Sondy se tam nedělaly, protože byl zvolený tento postup prací. Že je sousední objekt podsklepen se dozvěděl od nadřízených. Kdyby nebyl objekt podsklepen, tak by byl projektantem zvolen jiný technologický postup. Nebyli domluveni s technickým dozorem, kdy statik přijde. Ze strany technického dozoru nebyl požadavek na to, aby se práce zastavily do té doby, než tam přijde statik, proto se v hloubení pokračovalo. Kontrolu štítové stěny objektu [anonymizováno] prováděl vždy pan [příjmení] do 15.30 hod., kdy mu končila pracovní doba, pak odvážel lidi. Kontrola znamenala to, že bylo sledováno, zda základy pokračují dál. Kontrola probíhala z pěti až deseti metrů, podle toho, jak blízko se ke zdi dostal. K žádnému drobení nedocházelo, základ pokračoval pořád dolů. Proto se pokračovalo.

Svědék [jméno] [příjmení] je také pracovníkem [právníká osoba] [anonymizováno] [příjmení]. Uvedl, že o způsobu provádění výkopu rozhodoval obžalovaný nebo svědek [příjmení]. Ti dávali pokyny, co a jak mají dělat. Začalo se bagrovat, tu zeď očišťovali a sledovali, jestli tam základ je a jestli se tam něco neděje s tou zdí. Základy stále pokračovaly, zdivo bylo kamenné, spojované maltou nebo betonem. Kritického dne byl na stavbě do 15.30 hod.. Do té doby byla zeď očišťována. Byl přítomen převzetí staveniště s panem [příjmení] a tam bylo sděleno projektanty a dozorem, že je to celé podsklepené a z této informace se vycházelo. Z projektantů tam byl pan [příjmení]. Neříkalo se nic o tom, že se mají dělat sondy ke zjištění základů. Myslí si, že u domu [adresa] dělali sondu sami od sebe, aby zjistili, jestli skutečně tam jsou ty základy. Pan stavbyvedoucí řekl, aby to tam odhráblí a kouklí se, jestli to pokračuje. Ta sonda byla tak uprostřed, ale neví, do jaké hloubky byla. Až na dno se nedostali, tam základy pořád byly. Bagr to vybagroval a oni to dokopávali k tomu zdivu ručně. Nepamatuje si, že by tam byl technický dozor investora. Zřejmě se mluvilo o tom, že se zavolá statik. Neví, kdo to říkal, je to dlouhá doba. Neměl strach, že by to mohlo spadnout, když bylo řečeno, že je to tam podsklepené, a základy vedlejšího domu jsou ještě níž, než bude kopáno. Když odcházel, tak bagrista měl jít ještě do hloubky asi jeden metr, bylo odkopáno do 1,5 metru od terénu. Nepamatuje si, do jaké hloubky se měli dostat.

Technický dozor investora vykonával svědek [jméno] [příjmení]. Ten vypověděl, že se [právníká osoba] [okres] uzavřel mandátní smlouvu o výkonu činnosti technického dozoru. Technický dozor v této podobě měl v začátku jednat mezi investorem a projektantem ve vztahu k tomu, aby projekt odpovídal zadání investora, tzn. zejména plošné požadavky. Pak bylo předmětem činnosti zorganizovat výběrové řízení na zhotovitele stavby, kdy se vybrala [právníká osoba] [anonymizováno] [příjmení]. Následně bylo jeho úkolem zajišťovat kontrolu věcného, časového a finančního plnění předmětné akce. To se děje formou zjišťovacích protokolů, kdy na základě

předloženého objemu prací, které předloží zhotovitel, odsouhlasí, zda byl vykazovaný objem prací proveden a zda odpovídá objem prací finančnímu vyjádření, které je ve smlouvě.

Neví, jestli projektant zjišťoval, zda je sousední objekt plně podsklepen. Myslí si, že [anonymizováno]. [příjmení] na základě plné moci dal nějaké podklady, které vyhledal ve stavebním archivu města Tábor. Podklady snad předal projektantům a tím pro svědka tato otázka skončila, protože nezkoumal, jak s tím projektanti naloží. Jednalo se obecně o tom, že ten objekt je podsklepený, protože druhý objekt podsklepený nebyl. Při výkopových pracích nebyla činnost soustavná, jednalo se o občasný dozor nebo občasný výkon mandátní smlouvy. Začalo se někdy na začátku května vyměřením a odstraněním nějakých stromů a drobných staveb. Zhruba v pondělí nebo v úterý firma začala provádět zemní práce, matně si vzpomíná, že ve středu tam byl a projednával ten stav a pan [příjmení] ho oslovil, jestli by zajistil přítomnost projektantů. Ve čtvrtek odjížděl do [obec], takže ty projektanty pozval na příští týden tak, jak se domluvili. Ve stavebním deníku je uvedené, že ho pan [příjmení] žádal, aby zajistil projektanta nebo statika, není si jist. Už si nevzpomíná, zda byla řeč o tom, že by bylo dobré, aby se na objekt [adresa] podíval statik. Neví, zda se sondy u štítové stěny dělaly, ale v projektové dokumentaci na půdorysech je tato skutečnost napsaná. Přizván k nim nebyl. Nevzpomíná si, co bylo konkrétním důvodem pro pozvání projektantů, spíše to vyplývalo obecně z povahy věci, že ta stavební jáma byla vyhloubena do 1 až 1,2 metru a zřejmě se předpokládalo, že by se měly posoudit ty okolní podmínky, než se bude hloubit dál. Neměl, uloženo“, kdy tam ti lidé mají přijít.

Svědék [jméno] [příjmení] vypověděl, že asi v 18.00 hod. nebo v 18.30 hod. kritického dne tam dokončovali práce, s manželkou chtěli jet na kola, byli už dole na chodbě a když chtěli vyjít ven, tak viděli sousedy [příjmení], kteří tam koukali na zeď a zřejmě se tam už něco dělo, přibíhali ke zvonkům a začali obvolávat všechny lidi. Jejich děti také viděly praskliny, takže v tu chvíli byly dole, volali, že to asi praská. Proto všichni vyšli ven. Trvalo to asi pět minut, než to spadlo. Škoda jim způsobená byla vyčíslena na 303.000 Kč. Tato škoda už byla uhrazena pojist'ovnou. Byl zaměstnán u [anonymizováno] [okres], ohledně stavby byl kontaktován investorem a potom i zhotovitelem. Chtěli po něm, aby se podívali dolů do sklepů, potom se ptali, jestli nemají nějakou dokumentaci a co ještě vědí o budově. Ve firmě dokumentace nebyla nalezena. Asi před dvaceti lety se rekonstruoval kompletně celý dům, zůstaly snad jenom obvodové zdi. Když prohlíželi sklepy, tak tam byl se zhotovitelem. Kladli mu otázky, jestli ví, jak to v tom sklepení je, což nevěděl. V tom sklepení byl s panem obžalovaným a zřejmě s panem [příjmení]. Ta zeď, na kterou koukali, vypadala silná. Je tam otvor pro zásobování rybami, ten jde zvenku domu. Vyndali si nějaké papíry, zjišťovali to, koukali, hledali, fotografovali. Byli tam vícekrát, minimálně dvakrát. S ním osobně nikdo od projektantů nebyl. Dům se občas chvěl, mysleli si, že je to v mezích. Nestěžovali si. Ve sklepech je nádrž na ryby se vstupem pro zásobování rybami, je tam výtah, sklepy pro obyvatele, je to oddělené dveřmi, je tam strojovna, pak jsou tam nevyužité prostory. U štítové zdi jsou nádrže na ryby, vede tam vodovod na štítové zdi. Nádrže na ryby byly na té straně od té zdi, ale neví, zda v té době byly využívány. Kádě na ryby byly vzdáleny od štítové zdi minimálně 60 cm až metr, člověk tam normálně prošel, po celé délce by se tam nechalo projít. Výška sklepa je 3 metry určitě.

Svědčyně [jméno] [příjmení] vypověděla, že ohledně projektu a stavby neví nic, nikdo se jich na nic neptal. Ten den přišli z práce a za hodinu praskaly zdi, vyběhli ven a pak se to začalo sypat. Věděla, že tam jsou sklepy, ale blíže nezjišťovala, kam až sahají. Škoda, která jí vznikla při zřícení a která byla vyčíslena odborníky, byla ve výši cca 100.000 Kč. Tato škoda byla uhrazena. Byla v práci do 18.00 hod. Do vyhloubené jámy se dívala, ale není schopna říci, jak hluboká byla. Nedovede říci, zda u štítové zdi byla hlína. V době zřícení byli všichni doma, tedy syn, svědkyně, dcera a pes.

Svědék [jméno] [příjmení] starší uvedl ve své svědecké výpovědi, že v domě bydlel jako nájemník, dům patřil [anonymizováno] [okres]. Ten den, kdy se dům zřítíl, byl v zaměstnání na odpolední směně a přibližně v 18.30 hod. mu volala manželka, že spadl dům. Dva dny předtím odkrývka ještě nebyla u domu, ta se odehrála buď ten den nebo maximálně den předtím, kdy začali odkrývat zeminu u domu. Předtím bylo odkryto území u chodníku. Tam byly piloty, aby ten chodník nespadal,

ale u domu žádné zajištění nebylo. Jemu i sousedům jako laikům to bylo divné. Do sklepů chodili, ale nic tam nepozorovali. Je fakt, že už předtím, když se tam dělaly vrty velkým vrtákem a do toho se zapouštěly traversy, tak se celý dům otrásal. Skleničky v kuchyni skákaly, ale domníval se, že je to normální. Doma v době zřícení byl syn [jméno], syn [jméno] a kamarád syna [jméno] ze školy. Až následně se dozvěděl, že syn si hrál v pokojíčku se spolužákem a slyšel praskliny na zdi, jak začínají pracovat, tak se šel podívat dolů. Chtěl stavbařům říci, aby té práce nechali, že se něco děje, ale tam už nikdo nebyl. Potom venku viděl, že ty škvíry se začínají roztahovat ještě více. Proto rychle zazvonil na všechny zvonky a řekl všem nájemcům domu, svému kamarádovi a bratrovi, ať rychle utečou, že to vypadá, že ten dům za chvíli spadne. Škodu vyčíslili v porizovacích cenách na 400.000 Kč. Pojišťovna jim zaplatila zhruba 225.000 Kč. Skutečná škoda je však daleko větší. Následnou škodu nepočítal, ale to bylo dalších 100.000 Kč. Nejmenší syn viděl jak dům padá, stáli přes ulici, měl z toho měsíc či dva trauma, pomočoval se. Že je dům podsklepen, svědek věděl, protože do sklepa chodil, dříve pracoval jako vedoucí prodejny. Nevěděl, jestli byl podsklepen celý nebo ne, to ho v té době nezajímalo. Nikdo od projektanta ani ze stavby ho nekontaktoval s tím, jestli ví, jak to tam vypadá. Nebyl přítomen jednání mezi [anonymizováno] a investorem. Oficiálně si nestěžovali, že jsou tam nadměrné otřesy, bavili se o tom v rodině a se sousedy

Svědek [jméno] [příjmení] mladší popsal okamžik zhroucení domu [adresa]. Uvedl, že přišel s kamarádem [jméno] ze školy, musel hlídat svého bratra. Chvíli si s [jméno] povídali, byla slyšet činnost na staveništi, odkrývali základy, dívali se z okna na jejich práci. Bagrista pracoval u základů, základy přečnívaly kousek před tu zeď. Pak byli u počítače, po nějaké chvíli uslyšel sypání, hledal, co to může být, nakonec viděl, že je to z praskliny nad oknem. Byl naštvaný, že je tam celý den rámus, tak šel ven, že stavbařům řekne, jestli by nemohli být opatrnější nebo toho nechat. Dveře od staveniště již byly zavřené, nikdo tam nebyl. Když se vracel domů, tak potkal paní [příjmení], která mu ukázala prasklinu u jejich okna, byla dost velká asi 1 cm, 1,5 cm a bylo vidět, jak se z ní sype odmítka. Doběhl ke zvonkům, na každý postupně zazvonil a kdo se mu ozval, tak řekl, aby vypadli, že padá barák. Přeběhl na druhou stranu chodníku, přiběhl kamarád s bratrem a do minuty nebo do tří vyběhli všichni sousedi. Ta škvíra se o dost zvětšila, odloupla se část domu a začalo to padat dolů.

Není schopen říci, zda byla vidět spodní část základů. Na ulici byla natažená zábrana, odtud tam neviděl. Bagrování bylo vidět z jejich okna. Zrovna když se díval z okna, byl ten největší hluk. Bagrista se radlicí dotýkal základů. Když to bagroval, aniž by se dotýkal základů, takto byl jiný hluk, to bylo mírnější a byl to motor toho bagru, plus radlice a hlína. Na staveništi byli minimálně dva lidé, tedy bagrista a ještě minimálně jeden člověk. Nevšiml si nikoho, kdo byl očišťoval hlínu od zdi. Věděl, že jsou pod domem sklepy, ale nevěděl, zda je dům celý podsklepen či nikoliv. Nemůže říci, kolik lidí vyběhlo z domu, bylo jich asi kolem deseti.

Svědčce [jméno] [příjmení] byla nájemkyně prodejny v přízemí domu [adresa]. Během té stavby tam pan [příjmení] chodil hodně často. Objekt neustále kontroloval, hlavně ty sklepy, ale nikdo nepřišel na to, že ta část, která se zřítila, není podsklepená. Když se to stavělo a zatloukaly tam ty piloty, tak se dům otrásal v základech. Ten poslední den, kdy to spadlo, byla s manželem v Českých Budějovicích v Makru na nákupu, vrátili se kolem 18.00 hod. Odjeli domů. Manžel svědkyně se díval vlnitým plotem na tu stavbu a říkal, že je to už taková hloubka, že to není možné. V té době tam byl ještě bagrista a ještě u základů ryl do hloubky. Když odcházeli v těch 18.00 hod., tak tam ještě byl. Potom přijela dcera, ta zamykala těsně před 18.30 hod. a jak přijela, tak si ještě dělala legraci, jestli by se neměli pojistit, že už jí nešly zavřít mříže. Kolem 18.45 hod. jí volal bývalý manžel, který bydlí kousek odtud, že ten dům spadl a bál se, jestli tam někdo z nich nezůstal, protože věděl, že tam všichni zůstávají do 18.30 hod. Část domu se zřítila a zůstalo tam nějaké zařízení. Česká pojišťovna část ze zničených věcí zaplatila. V chodníku byl kovovým plátem přikrytý otvor, který se otevřel a tam byl skluz na ryby. Kdyby se nad tím člověk zamyslel, takto vymyslet musel, protože ten skluz na ryby byl v úrovni vnitřní kádě, tam pak byl asi metr široká chodbička od kádě ke zdi. Kdyby se na to kouknul někdo zvenku a opravdu chtěl vymyslet, jak to

tam končí, tak se muselo přijít na to, že ten sklep už tam není, ale nikoho to nenapadlo, ani jí ne. Škoda, která jí vznikla ve výši 166.997 Kč, byla uhrazena.

Svědék [jméno] [příjmení] vypověděl shodně jako jeho manželka, svědkyně [příjmení]. Nad rámec její výpovědi uvedl, že co se týče obhlídek sklepů, tak tam chodil člověk jménem [jméno], s kterým do sklepa vždycky jezdil. Tam měřil ty zdi. Jezdil do sklepa často, chodil se dívat, jestli nepraská zeď. Zdi byly silné, přeměřoval to. Chodil tam tak jednou, dvakrát týdně nebo jich tam přišlo víc, ale tenhle tam chodil každou chvíli. Pak tam hledal nějaký kanál s tím, že narazili na kanál. Zjišťoval, kudy mohl vést. Až když to pak spadlo, zjistili, že to nebyl konec sklepa, ale že to bylo nastavené. Z toho sklepa se to zjistit nedalo. Nikdo se před svědkem nebavil o tom, zda je dům celý podsklepený či nikoli. Do jámy, jak ji bagrovali, se díval okolo 18.00 hod. a bagrista bagroval už dost blízko toho baráku. Když se díval tím plotem, tak viděl na celou štitovou stěnu. Nebylo vidět, kam až jde zdívo. Tam zdívo koukalo jenom nahore a dole už byla jenom zem, nebylo to ještě úplně očištěné. V té době tam byl jenom bagrista, nikoho jiného tam neviděl.

Svědék [příjmení] [jméno] [příjmení] je statikem, jenž vypracoval znalecký posudek pro [právníká osobu]. Je společníkem projekční firmy a zpracovává též projektovou dokumentaci. K posudku se vyjádřil tak, že provedl prohlídku domu, potom získal od objednatele podklady, které se jej týkaly, tzn. výkresovou dokumentaci původního stavu, výkresovou dokumentaci dvou následných přestaveb a kromě toho výkresovou nebo zjednodušenou výkresovou dokumentaci plánované stavby v těsném sousedství. Na základě toho dospěl k závěru, že dům nelze efektivně opravit v celém rozsahu tak, jak byl původně, a že by bylo dobré zachovat tu suterénní část, která není narušená a která by byla využitelná pro znovuvybudování domu, ale uvádět do řádného stavebně-technického stavu torzo domu, které tam zůstalo, není efektivní.

Podle jeho názoru hlavní příčinou havárie bylo to, že dům byl v místě štitové stěny založen zhruba metr dvacet pod původním terénem a celá zbývající část domu byla založena poměrně hluboko, zhruba 4,5 metru pod původním terénem na masivních suterénních zdech. Stalo se tak proto, že původně před přestavbou v 80. letech byl kolem štitové zdi průjezd do dvora, a tato část průjezdů se nepodsklepovala z toho důvodu, že by se musela stropní konstrukce sklepa dimenzovat na pojezd. Proto nebylo třeba zakládat tu štitovou zeď hluboko, byla založena jenom tak, jak bylo třeba z hlediska nezámrazné hloubky a dostatečné nosnosti a tenhle fakt nebyl zřejmý na první pohled, protože objekt prošel zásadní přestavbou koncem 80. let. To bylo zřejmě příčinou toho, že tato okolnost nebyla dostatečně zjištěna a vzata v úvahu. Mělký základ nemohl obstát při výkopu, který byl proveden v těsné blízkosti štitové zdi. Navíc tou přestavbou byla posunuta i další vnitřní zeď, která původně ohraničovala vjezd do dvora a tím byla do jisté míry oslabena ztužující funkce původních stěn. Byla nahrazena při té přestavbě určitými věnci a táhly, ale samozřejmě to byl určitý zásah do původní stavby.

Domnívá se, že hlavní příčinou zřícení bylo nedocenění a nebo nezjištění té okolnosti, že dům není podsklepen v těsném sousedství výkopu a že základy jsou poměrně mělké v porovnání s úrovní základové spáry nově budovaného domu.

Po odstranění trosk se potvrdilo, že základ štitové stěny byl v hloubce zhruba 1,2 metru pod úrovní původního terénu. Správný postup při hloubení takové jámy těsně vedle štitové stěny v případě, že se nezná hloubka založení, je takový, že se provede ověření hloubky založení štitové stěny a její podchycení. To se dělá mnoha způsoby, třeba podezděním stávajícího základu až na úroveň základů nové budovy. Samozřejmě těch způsobů může být více, ale v tomto případě by bylo třeba dbát toho, aby se provádějící firma vyvarovala otřesů spojených třeba s beraněním a použít takové metody, které by byly citlivější ke stávající zástavbě. Je třeba uvést, že projektant řeší novou stavbu, tzn., že jeho projekt může obsahovat řešení jenom té nové stavby. Zajištění staveb stávajících, zajištění výkopu a dalších souvisejících prací, to je předmětem obsahu dalšího projektu dodavatelské dokumentace, tzn., že pokud se ten projektant nedohodne na tom, že bude řešit i ty souvislosti, tak je řešit nemusí. Dodavatel by v rámci dodávky stavby měl vypracovat dodavatelský

projekt, ve kterém by bylo zajištění těchto staveb uvedeno. Na to v podstatě dbá i stavební úřad, že při povolování takovýchto staveb toto vyžaduje. Je třeba rozlišit, jestli to projektant měl ve smlouvě, nebo jeho úkolem bylo řešit jenom tu novou stavbu, případně, jestli měl širší objednávku a měl řešit i ty související okolnosti, které jsou nutnými náklady stavby, ale se stavbou přímo nesouvisí. Jsou to náklady dodavatele, proto je to dodavatelská dokumentace. Byl-li svědek dotazován na to, jakým způsobem se provádí zjišťování kvality základů stávajících staveb, tak prvním podkladem je původní projektová dokumentace a z té je to poměrně zřejmé. K tomu v tomto případě byla k dispozici dokumentace původního stavu, která byla součástí dokumentace té přestavby z 80.let. Kromě toho ta dokumentace, ani ta původní, ani ta pozdější, nemusí odpovídat skutečnosti, takže pak se provádějí sondy, kterými se zjišťuje hloubka založení, úroveň základové spáry, kterými se určují zeminy, které jsou v základové spáře a další okolnosti, tzn. jestli tam třeba vedou nějaké inženýrské sítě, původní výkopy apod.

Na základě podkladů, které obdržel od [právníká osoba], zjistil, že v původním projektu byl průjezd. Automaticky se proto dá předpokládat, že objekt nebyl podsklepený. Krom toho prošel celou stavbu i suterénní prostory a z toho vyplynulo, že suterénní prostory jsou menší než je půdorysný rozsah domu. Neměl pochybnosti o tom, že objekt není v celém rozsahu podsklepen.

Ze zastavovacích plánů bylo zřejmé, že parcela, na které se stavěl dům, byla dříve zastavěná. Domnívá se, že před zpracováním projektu pro stavební povolení by měl být zpracován podrobný stavebně-technický průzkum. To proto, že z toho stavebně-technického průzkumu vyplynou souvislosti, které jsou nutné do projektu pro stavební povolení zahrnout. Jestliže by se tak nestalo a děje se to dodatečně, což se někdy stává, tak samozřejmě to má důsledky v tom, že pokud se zjistí okolnosti, které jsou podstatné pro další postup stavby, musí se promítnout zpětně do projektové dokumentace a veškeré zásahy do projektové dokumentace znamenají zastavení stavby, znamenají změnu stavby během provádění, tzn. povinnost obrátit se na stavební úřad. Ten rozhodne, jestli je nutné stavbu zastavit a dopracovat dokumentaci.

Stavebně-technický průzkum znamená, že pokud se nestaví na zelené louce, ale staví se nějaký objekt, který bude prokazatelně ovlivňovat sousední stavbu, tak se provádí stavebně-technický průzkum, který má stavební a statickou část. Při té se zjišťují původní objekty, pokud tam stály, v jakém jsou stavu, jak jsou založené, jak jsou založené sousední objekty, vykreslují se výkresy stávajícího stavu, tzn. že se nevychází jenom z dokumentace, která byla k dispozici. Dokumentace původních objektů se nemusela dodržet. Je třeba zjistit nové skutečnosti, zaměřit stávající objekty, ať už ty, které budou odstraňovány, nebo ty, které tam zůstanou a které jsou třeba ovlivněny tou stavbou a zjišťují se i statické poruchy stávajících objektů a těch sousedních objektů, aby se mohlo prokazovat, jestli během stavby došlo k nějakému zhoršení objektu (vznikly tam nějaké trhliny). To, že tam objekty stojí, neznamená, že stavebně-technický průzkum nemůžeme provést, všechny tyto práce se dají provést poměrně jednoduchými metodami bez nějakých složitých přístrojů, ale může se stát, že se použijí i složitější metody.

Je možné, že projektant splnil požadavek na to, aby byl projekt kompletní a úplný tím, když řekl, že stav základů sousedního objektu bude posouzen na základě provedených kopaných sond po demolici stávajících objektů. Záleží na tom, co bylo předmětem dodávky toho projektanta, co měl projektant dodat, jestli měl vyprojektovat jenom dům a to statické zajištění bylo necháno třeba na dodavateli. Popsaný postup je postupem ideálním, v současné době je celá výstavba silně ovlivňována investorem, který nemusí mít odborné vzdělání a optimální postupy nejsou dodržovány. Jediný, kdo to může ovlivňovat, je tak stavební úřad.

Vyslechnuti byli dva znalci z oboru stavebnictví, statika a dynamika staveb, a to [anonymizováno]. [jméno] [příjmení] a [anonymizována dvě slova]. [jméno] [příjmení], [anonymizováno].

Znalec [anonymizováno]. [jméno] [příjmení] zopakoval svůj písemný znalecký posudek. V něm uvedl, že dům [adresa] měl základní půdorysné rozměry 14,30 x 13,75 metru. Dům byl částečně podsklepen. Jihozápadní část v šířce cca 3,0 metru nebyla podsklepena. Štítová obvodová zeď byla

založena na kamenném základovém zdivu, jehož základová spára byla patrně cca 2,0 metru pod úrovní podlahy v 1. nadzemním podlaží. Staticky nebyl dům před havárií narušen. Podrobný průzkum stávajícího stavu domu [adresa] nebyl jako součást přípravné a realizační fáze stavby v potřebném rozsahu proveden. V projektové dokumentaci vypracované projektovou kanceláří [právnícká osoba], [obec], není stavebně technologický postup těžení zeminy a zakládání stavby uveden. Objemy výkopových prací byly v souladu se schválenou projektovou dokumentací. Bezprostřední příčinou havárie domu bylo narušení rovnovážného stavu objektu v důsledku odtěžení vrstvy zeminy o výšce cca 3,0 metru, která přímo navazovala na jihozápadní štítovou zeď domu a působila na ní vodorovným tlakem. Tímto výkopem byla snížena úroveň navazujícího terénu pod základovou spárou štítového zdiva. Tím došlo k překročení únosnosti základové půdy pod základovou spárou zatíženou vlastní vahou štítové zdi včetně navazujících konstrukcí. Na základě vytlačení zeminy pod základovou spárou a následnému sednutí základové zdi došlo ke zřícení celé navazující nadzemní části budovy, včetně kamenného základového zdiva do sousední stavební jámy. Konkrétní stavebně-technologické postupy pro zabezpečení statické stability domu [adresa] a pro postup provádění zemních prací při těžení zeminy v sousední stavební jámě nebyly vypracovány. Část domu, která nebyla přímo dotčena havárií, lze považovat za staticky stabilní.

Při výslechu konstatoval, že se zeď zřítla proto, že byla velice křehká a nesoudržná. Z jeho pohledu by se stav základů dal zjistit sondou těsně při zdi. Kdyby dělali průzkum tak, jak měl být proveden, tak by přišli na to, že sklep není dotažený až na štítovou zeď, že je tam 3 metry zemní zásyp a že ta zeď je založená pouze na základovém pasu. Kdyby to zajišťoval on sám, tak by si tam poručil kopanou sondou těsně v líci základu a patrně by trval na tom, aby byla v nějakých mezích zajištěná až na úroveň základové spáry a možná malinko pod ní. Nechal si udělat též zaměření stávajícího stavu externí firmou, ale jenom suterénu. Ta externí firma zjistila, že to celé podsklepené není. Vrtání pilot na kvalitu základu nemělo vliv, protože to je velice pomalý točivý pohyb, nepracuje se s rázy. Pokud by se neodtěžila zemina, vliv na kvalitu základu by beranění záporů nemělo.

V projektové dokumentaci statické zajištění sousedního objektu řešeno nebylo. V té dokumentaci končí betonové konstrukce a všechno ostatní na hranici pozemku. Nechal si zjistit všechny související doklady, kde se o sousedním domě mohlo mluvit. Ani v územním rozhodnutí ani ve stavebním povolení to není. Jsou tam jenom takové odkazy na všeobecný paragraf stavebního zákona. Není to ani ve smlouvě mezi investorem a dodavatelem, ani v protokolu o předání a převzetí staveniště. Kdyby to bylo celé podsklepeno tak, jak je to ve zbytku domu s klenbami ve stropech., tak by situace byla výrazně stabilnější a pokud by to zdivo bylo kvalitní, tak by dům byl prostorově tužší a tento problém by nenastal. Při stavbě by se nedostali na základovou spáru, která je skutečně hluboko a s tím, domnívá se, ten projekt počítal.

Pokud byl dotazován na to, že v projektové dokumentaci je napsáno, že po dobu provádění výkopů, základů, izolací a železo-betonové vany bude stávající objekt staticky zajištěn, nesmí dojít k porušení stávajících izolací a že u štítu stávajícího objektu se provedou sondy a přizvaný statik rozhodne, zda a jakým způsobem budou podchyceny stávající konstrukce, tak uvedl, že to mělo být na prvním místě. Měla být provedena sonda, tato vyhodnocena a zvolen nějaký způsob ochrany toho domu. Je řada způsobů, některé trvají déle. Například v [obec] tímto musí projít každý dům, jinak se nemůže stavět. Dále k dotazu, kdo se měl postarat o provedení sond, zda měl projektant trvat na tom, aby takové sondy provedeny byly a jestli na tom měl trvat i přesto, že na tom pozemku byly v té době nějaké objekty, které se nejdříve musely zbourat, a co by to znamenalo, uvedl, že tam možná byl nějaký spor v tom, že se tam třeba nedostali se stavebním mechanismem, když tam byly nějaké boudy. Záleží to na nich, mohli to udělat malým strojem. Je to otázka dohody, kdo to měl udělat.

Jinak to mohl udělat v rámci dohod o provádění stavby kdokoliv, i externista. Byl-li dále dotazován na to, na kom, podle něj, leží odpovědnost, že rozhodl o tom, že ty sondy prováděny nebudou, tak by z toho vyloučil dodavatele, protože pokud je v dokumentaci stanovisko projektanta, měl by se starat technický dozor investora, jak se to vyřeší, kdo to udělá atd. Zůstalo to úplně jakoby za

rohem, nikdo tuto poznámku nevzal v potaz. Na druhou stranu je pravdou, že projektant to mohl urgovat. Zajištění domu za této situace by znamenalo, že se musí přistoupit k nějakému náročnějšímu způsobu, jako je vymezení stavební jámy nějakou stěnou. Kdyby znali geologii, tak by věděli, jaké síly tam budou působit a zda a jak se to dá kotvit. Pod ten dům se dá navrtat zemní kotva. Tohle by bylo výrazně dražší, než je záporová stěna, která jim tam stačila. Kdyby tu štětovou stěnu zarazili těsně vedle domu, tak by to nespadlo. Musí s tím počítat dispoziční řešení projektu, že tam mám takový kotevní prvek. Zajištění té stěny by trvalo měsíc. Co se týče finančních nákladů, tak by to byly řádově miliony. Sondy podélně nemohu dělat, je třeba udělat jednu sondu na začátku, jednu na konci. Nebylo použito rádkové zdivo, které tlak přenáší. Kameny v tomto případě byly nandány živelně a tam je nebezpečí, že při zatížení je šikmo položený kámen vytlačován z objektu ven. To je i tento případ. Do poslední chvíle bylo na stavbě v povědomí, že kopou sklepní zed'. Znalec se domnívá, že hloubka 1,3-1,4 metru, která byla vykopána den předtím, je mezní. Ze dne [datum] je v deníku zápis, že chtějí přivolat statika. Dle názoru znalce to bylo proto, že zdivo nebylo kvalitní. Správné by bylo přestat s hloubením a počkat na statika.

Kdyby to bylo podsklepené, tak by to zdivo vypadalo jinak. Určitě by to nebylo takhle nandané, protože při stavbě by měli otevřenou celou stavební jámu. Asi by bylo cihelné, bylo by patrně kvalitnější. Tohle byl vyloženě základový pas, protože v úseku těch tří metrů byl průjezd.

Pokud hovořil o tom, že by ty práce trvaly měsíc, tak měl na mysli zajišťovací práce. Měsíc by byla realizace, pak je s tím spojená projektová příprava, staticky by se to muselo přepočítat, muselo by se to ohlásit majiteli domu a muselo by se to projednat na úrovni změny stavby před dokončením. Mohlo by teoreticky dojít k tomu, že by si statik ten dům chtěl ještě stáhnout. Příčinou zřícení domu nebyla přístavba k původnímu objektu.

Druhý znalec, [anonymizováno] [jméno] [příjmení], [anonymizováno], je znalcem příbraným obhajobou. Přednesl znalecký posudek, podle nějž je zhroucení domu zásluhou projektantů ze [obec]. Z nákresu z roku 1935 je vidět, že dům není zcela podsklepený. Když začínalo stavební povolení, tak tam napsali zmínku, že je to třeba tou sondou prozkoumat. V další etapě měli na tomto trvat. Chyba je na straně projektantů, kteří to nedali do projektu. Proč by to měl dělat zhotovitel a dávat do toho peníze?

Na místě se byl několikrát podívat, hovořil s druhým znalcem, měl k dispozici projekt, byl se podívat v suterénu. Bezprostřední příčinou zřícení objektu bylo to, že došlo k odkopání zeminy v blízkosti štítové stěny a jejího základu, sesednutí základové spáry a vyboulení zdiva. Při vybírání zeminy byla tato vybrána asi 0,5 metru pod základovou spáru. Podle znalce byla základová spára v hloubce 1,7 metru a zemina byla vybrána asi 50 cm pod. K tomu nemělo dojít. Není pravda, že nebylo možné udělat sondu. Byly tam sice kůlničky, ale sondu mohli vykopat. To požadoval projektant a všemu se mohlo předejít. To se nestalo. Zhotovitel má stavbu realizovat, není od toho, aby něco navrhoval. Od toho je dozor a investor. Investor tomu nemusí rozumět, ale měl by si zajistit někoho, kdo by se na to podíval a toto by se nestalo. Zhotovitel mohl stavět, on není od toho, aby zastavil stavbu, dával do toho peníze. Od toho je někdo jiný. Zhotovitel není statik, ten má provést to, co je na výkresech a to je pro něho svaté. Kdyby zhotovitel zjistil, že něco není v pořádku, měl by na to reagovat, potom neměli kopat dál. Zhotovitel nemá pokračovat ve výkopu i nadále v dalším dni, aniž by tam ten statik přišel. To má ohlásit a zjednat nápravu, a takhle to i bylo myšleno, ale mezitím to spadlo. Projekt nebyl perfektní a mohli na to přijít projektanti, měli k tomu podklady. K dotazu, zda došlo k zanedbání nějakých povinností zhotovitele stavby z pohledu stavebního a stavebně-technického, uvedl, že kdyby zhotovitel vybral stavební jámu metr či dva a pořád pokračoval v hloubení i po zavolání statika a ono to spadlo, pak by to bylo jeho vinou.

Se souhlasem stran pak soud přečetl znalecké posudky znalce [anonymizováno]. [příjmení] k odhadu výše škody vzniklé na nemovitosti a znalce [anonymizováno]. [příjmení] k otázce výše škody na movitých věcech. Jejich výsledky jsou vyjádřeny ve výroku rozsudku.

Jako listinné důkazy soud přečetl protokol o ohledání místa činu včetně fotodokumentace, zprávy Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje, z nichž plyne ohlášení události dne [datum] v 18.37 hodin. Kopie stavebního deníku, krom jiného, obsahuje k datu [datum] žádost adresovanou technickému dozoru investora o přivolání statika k posouzení statiky sousedního objektu ([číslo listu]). Přečtena byla i smlouva o dílo uzavřená mezi investorem [anonymizováno] [okres] a zhotovitelem společností [právnícká osoba]. Dále byly přečteny výpis z obchodního rejstříku, územní rozhodnutí, stavební povolení, zápis o předání a převzetí staveniště, který podepsali za investora [jméno] [příjmení] a za zhotovitele [jméno] [příjmení]. Pozváni byli též projektanti a majitelé sousedních objektů, jakož i technický dozor investora. Součástí zápisu je konstatování, že za provedení stavby odpovídá za dodavatele obžalovaný a dále pak to, že investor zajistí do [datum] vyklizení stávajících prostor u garáží, skladu a pozemku. Předání staveniště proběhlo dne [datum].

Četla se i závěrečná zpráva o geologickém průzkumu staveniště a zpráva společnosti [právnícká osoba], [obec]. Z ní se podává, že zástupce společnosti, jehož jméno není uvedeno, se účastnil předání staveniště, ale zápis nepodepisoval. Prohlídka sousedních nemovitostí byla provedena při místním šetření v rámci územního řízení. Další prohlídky byly provedeny ve dnech [anonymizováno], [číslo] a [číslo] (zřejmě [rok]). Konstatováno bylo, že dům [adresa] je podsklepen, ale rozsah podsklepení není zřejmý, zejména pro nepřístupnost prostor, kde byly nádrže s rybami. Ani zvenčí nebylo možné provést žádné sondy kvůli zastavení přízemními, v té době využívanými, objekty. Tato zpráva se dále vyjadřuje též ke změně technologie vrtání pilot a pažení tak, jak ji provedl dodavatel ([číslo listu]).

Technická zpráva stavební část, realizační dokumentace a část dokumentace sousedního domu byly další listinné důkazy v hlavním líčení provedené. Z technické zprávy, konkrétně článku [anonymizováno], neoznačený odstavec čtvrtý, se podává, že projektant k průzkumným pracím uvedl, že: „Před dalším, stupněm projektové dokumentace je nutné provést sondy u dvou sousedních objektů za účelem zjištění základových spár a stavu základů.“ (viz [číslo listu] p.v.) Tato technická zpráva je ze října [rok]. V poznámce [číslo] k projektu základů a pilotů ([číslo listu]) je uvedeno, že: „U štítů sousedních objektů budou provedeny ondy, aby bylo možno zjistit stav a hloubku stávajících základů. Přizvaný statik rozhodne o případném podchycení základů.“ V půdorysných rysech pilotů a podzemních konstrukcí jsou uvedeny poznámky následujícího znění: „Po dobu provádění výkonů, základů, izolací a žel.bet. vany bude stávající objekt staticky zajištěn. Nesmí dojít k porušení stávajících hydroizolací.“ V plánu pilotů a základových pasů je ještě poznámka: „U štítu stávajícího objektu se provedou sondy a přizvaný statik rozhodne, zda a jakým způsobem budou podchyceny stávající konstrukce.“ ([číslo listu], [anonymizováno]). Z plánu na [číslo listu] plyne, že úroveň podlahy podzemního podlaží domu je plánována v hloubce 2,45 metru. Úroveň tzv. nuly objektu je o 55 cm výše nad terénem. Zároveň je z tohoto patrné, že hlavice pilotů jsou ještě o jeden metr níže (měřítko 1:50, v projektu 2 cm, [číslo listu]). Hlavice pilotů je proto na úrovni - 3,45 metru od terénu.

Přečtena byla i zpráva [právnícká osoba] [anonymizováno] [příjmení] a spolu s ní byly provedeny též fotografie pořízené při tzv. pasportizaci sousedního objektu [adresa] a dne [datum], kdy byl vznesen požadavek na přivolání statika. Zprávu vypracoval obžalovaný a policejnímu orgánu byla doručena dne [datum]. Uvádí v ní, že dne [datum] byla provedena bez účasti investora a projektanta pasportizace objektu. Jižní zeď objektu měla dle dostupných informací sousedit se staveništěm. Po zjištění hloubky sklepních prostor bylo konstatováno, že při vyhloubení stavební jámy nebude dno jámy níže, než je podlaha ve sklepě, tudíž nebudou obnaženy základy pod sklepní zdi a nebude tak nutné základy zajišťovat před výkopem jámy, ale statika pozvou až po výkopu jámy, kdy bude přístupnost základů snadnější. Předpokladem těchto rozhodnutí byla informace o podsklepenosti celého objektu. Projektová dokumentace neobsahovala závazné určení způsobu zajištění stability stěn výkopů a řešení ochrany objektů ohrožených výkopem. Před prováděním zemních prací u štítové zdi domu [adresa] byla změřena úroveň podlahy sousedního sklepa vůči úrovni dna těžené jámy. Po zjištění, že úroveň sklepa je hlouběji než dno jámy, byla stanovena jediná podmínka pro

neohrožení sousedního objektu a to, že při těžení nesmí dojít ke kontaktu stroje a budovy. Proto byl vyčleněn jeden dělník, který zbývající zeminu ulpělou na zdivu odstraňoval ručně lopatou. Po obnažení štítové zdi chtěli provést sondu u základů, přivolat statika a provést případně nutné úpravy či zajištění.

K provádění spodní stavby byl obžalovaným vypracován technologický postup. V článku [anonymizováno], nazvaném pilotové založení, obžalovaný počítá s tím, že při provádění pilot u objektu [anonymizováno] [okres] se před zásypem hluchého vrtání využijí vrty jako sondy ke zjištění stavu obvodové stěny sklepa, včetně stávajících hydroizolací. V článku [anonymizováno] (obě na [číslo listu]) uvádí, že po odtěžení zeminy u objektu [anonymizováno] [okres] je nutno posoudit stav stávajícího zdiva a izolace sklepa objektu za účasti statika a projektanta. Případná potřebná opatření se pak mají provést před pokračováním dalších postupných prací u tohoto objektu.

Ve smlouvě o dílo je v [anonymizována dvě slova] uvedeno ([číslo listu]), že zhotovitel není oprávněn provádět v projektové dokumentaci žádné změny i v případě, že dojde k chybám a opomenutím. Tyto chyby je povinen ihned po jejich zjištění oznámit objednateli, přičemž případné změny a úpravy projektové dokumentace budou řešeny zástupci pro věci technické a zapsány do stavebního deníku.

Obžalovaný vypracoval i harmonogram hrubé stavby. Podle něj měla být v době od [anonymizováno] do [datum] vykopána jáma. Od [datum] měly být provedeny šterkové podsypy, podkladní betony apod. a od [datum] nastupoval na výstavbu monolitních betonových konstrukcí [anonymizována dvě slova].

Na fotografiích pořízených dne [datum] je patrné odtěžení zeminy do hloubky něco více než 1 metr. Patrné je také to, že cihelné zdivo od úrovně terénu dolů končí a je zde směs kamenů a cihel. Jsou patrné i degradované spáry mezi kameny. Na fotodokumentaci na [číslo listu] je vidět i sonda, která byla vyhloubena v souvislosti s hledáním kanalizace a začínala těsně u zdi domu [adresa].

Osvědčení o autorizaci [číslo] dokládá, že obžalovaný je autorizovaným stavitelem v oboru pozemní stavby, a to od [datum].

Vrtání pilot a beranění zápor provedla [právnícká osoba], [anonymizováno]. K tomu byla opatřena a přečtena zpráva této společnosti a smlouva o dílo uzavřená mezi ní a [právnícká osoba] [anonymizováno] [příjmení].

Rozsah zřízení domu a vzniklou škodu dokumentují vedle pořízených fotografií také protokoly o jednání na místě samém a seznamy nalezených věcí v sut'ovišti. Ze zaměření terénu s fotodokumentací plyne, že úroveň hloubení dne [datum] byla cca v hloubce 1,8 metru, základová spára zřejmě na úrovni -2,2 metru. Dne [datum] byla jáma vyhloubena do úrovně cca - 2,5 metru od úrovně terénu.

Přečteny byly i popisy funkčního místa jednotlivých stavbyvedoucích, mandátní smlouva stavebního dozoru, smlouva o převzetí práv a povinností mezi původním investorem [anonymizováno]. [příjmení] a novým investorem [právnícká osoba], osvědčení o autorizaci architekta [anonymizováno]. [příjmení] a statika [anonymizováno]. [příjmení], kopie dokladů o odvozu zeminy a hloubení základové jámy, zprávy poškozených [příjmení] [anonymizována čtyři slova], a [anonymizováno] [okres], znalecký posudek znalce [anonymizováno] [příjmení], soupisy zničených a poškozených věcí předložené jednotlivými nájemníky zříčeného objektu a nájemní smlouva k prodejně ryb.

Zpráva stavebního úřadu uvádí, že nikdo další než [anonymizováno]. [příjmení] před zříčením domu nežádal nahlédnutí do technické dokumentace domu [adresa] v [obec].

Vyjádření České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě vypracované jejím místopředsedou [anonymizováno]. [jméno] [příjmení] na žádost obžalovaného obsahuje

následující: Stavebně technický průzkum staveb není součástí projektové dokumentace a bývá obvykle předáván investorem projektantovi jako podklad pro vypracování projektové dokumentace. Může být investorem u projektanta objednan. Podrobný průzkum založení sousedních objektů měl předcházet vypracování projektu stavby. Pro projektanta je riskantní nechat řešení na zhotoviteli stavby podle výsledků dodatečně prováděných sond u základů sousedních objektů. Výsledky ověřovacích sond by mohly zásadním způsobem ovlivnit a případně změnit navržený způsob založení v projektové dokumentaci pro stavební povolení. Taková změna by významným způsobem mohla ovlivnit cenu stavby. Projektant je odpovědný za správnost, úplnost a proveditelnost projektové dokumentace, a to i v případě, že nevypracoval její další stupně.

Přečteny byly konečně i osobní výkazy obžalovaného, z nichž plyne, že tento je osobou bez jakéhokoli záznamu v rejstříku trestů a nebyl ani přestupkově projednáván, naopak, je velmi dobře hodnocen jak z místa bydliště, tak od svého zaměstnavatele. Doloženy byly též pochvalné dopisy od osob, pro které [právníká osoba] [anonymizováno] [příjmení] stavěla nějaké objekty, kde jako stavbyvedoucí působil obžalovaný. S povděkem je kvitována jak kvalita výstavby, tak také její dokončení před stanoveným termínem.

Takto provedené dokazování bylo soudem vyhodnoceno jako dostatečné pro zjištění skutkového stavu, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu § 2 odst. 5 tr. řádu. Důkazy byly hodnoceny podle vnitřního přesvědčení soudu založeného na pečlivém uvážení okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu ve smyslu § 2 odst. 6 tr. řádu.

Takto soud konstatuje, že byla jednoznačně zjištěna příčina bezprostředně vedoucí ke zřícení části domu [adresa] v [anonymizováno] ulici v [obec]. Tou bylo odtěžení materiálu u štítové stěny domu při hloubení základů Polyfunkčního domu [anonymizováno] Hlavní otázkou v této věci bylo posouzení, zda se jedná o trestný čin a kdo za něj odpovídá.

Nemůže být sporu o tom, že jednání pachatele vedlo k naplnění znaků skutkové podstaty trestného činu obecného ohrožení podle § 180 odst. 1, 2 písm. b), c) tr. zákona. Hloubení základů stavěného domu v bezprostřední blízkosti sousedního objektu bez náležitého prozkoumání základových poměrů tohoto domu je jistě činností, která může vést ke vzniku situace, která svým charakterem, rozsahem a intenzitou ohrožení znamená riziko smrti nebo těžké újmy na zdraví většího počtu osob nebo škody velkého rozsahu na cizím majetku (viz např. rozhodnutí NS ČR [spisová značka] ze dne [datum rozhodnutí]). Jedná se o trestný čin ohrožovací, k naplnění znaků základní skutkové podstaty tohoto trestného činu tak stačí pouze vyvolání takového stavu. Jestliže již dojde k poruše zájmů chráněných trestním zákonem, je namíste použít kvalifikované skutkové podstaty, jsou-li naplněny v ní uvedené znaky. Za větší počet osob, jimž hrozí smrt nebo těžká újma na zdraví, je počítáno alespoň sedm takových osob. V konkrétním případě byli bezprostředně na životě ohroženi, protože v době, kdy začal proces řízení se domu byli uvnitř, manželé [příjmení] a jejich dvě děti, [jméno] [příjmení] mladší s kamarádem [jméno] a mladším bratrem a [jméno] [příjmení] s dcerou a synem. Celkem tedy deset osob. Tyto osoby byly zachráněny jen díky duchapřítomnosti svědka [jméno] [příjmení] mladšího, který je vyzval k opuštění domu, jenž během několika málo minut spadl.

Znaky kvalifikované skutkové podstaty § 180 odst. 2 písm. b), c) tr. zákona byly naplněny též, protože škoda, která takto vznikla, je škodou značnou ve smyslu § 88 odst. 11 tr. zákona, když vysoce překračuje spodní hranici této škody ve výši 500.000 Kč a nedosahuje hranice škody velkého rozsahu, která je minimálně 5.000.000 Kč. Výše škody vzniklé v tomto případě na nemovitosti i movitých věcech nájemníků byla zjištěna znaleckými posudky a přesahuje částku 4, 650.000 Kč.

Obhajobou byla rozporována, krom jiného níže podrobněji popsáno, také otázka porušení důležité povinnosti vyplývající z povolení obžalovaného. V této souvislosti je třeba uvést, že za porušením důležité povinnosti se míní porušení takové povinnosti, které zpravidla vede k vážnému ohrožení života, zdraví či majetku dalších členů společnosti. Vztahuje se obvykle k činnostem, které v sobě obsahují potenciální nebezpečí pro okolí a jsou proto upravovány obecně závaznými

právními předpisy. Tradičně se v rozhodovací praxi soudů tato otázka řeší v případech dopravních nehod.

Otázku výstavby upravuje celá řada právních předpisů. Základním je jistě zákon o územním plánování a stavebním řádu, tedy stavební zákon (dále jen SZ). V inkriminované době byl účinný zákon č. 50/1976 Sb. ve znění pozdějších změn a doplnění. Ten ve svém ust. § 46a odst. 1 hovoří o vybraných činnostech ve výstavbě a definuje je tak, že jsou to vybrané činnosti, jejichž výsledek ovlivňuje ochranu veřejných zájmů ve výstavbě. Mohou je vykonávat pouze fyzické osoby, které získaly oprávnění k výkonu těchto činností podle zvláštního předpisu. (Tímto předpisem je např. zákon ČNR č. 360/1992 Sb. o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.) V ust. § 46a odst. 3 písm. b) SZ se za vybrané činnosti pro účely tohoto zákona považují vedení realizace staveb, s výjimkou vedení realizace jednoduchých staveb. V ust. § 46b odst. 1 SZ je definována osoba projektanta. Ta odpovídá za správnost, úplnost a proveditelnost zpracované projektové dokumentace. V § 46b odst. 2 SZ pak osoba, která vede realizaci stavby, je v rozsahu předmětu svého podnikání (činnosti) odpovědná za řádné provedení prací v souladu s dokumentací ověřenou stavebním úřadem ve stavebním řízení, za dodržení podmínek stavebního povolení, povinností k ochraně života a zdraví osob a bezpečnosti práce vyplývajících z ostatních právních předpisů.

Již zmíněný zákon č. 360/1992 Sb. o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě definuje autorizaci jako oprávnění fyzických osob k výkonu odborných činností ve výstavbě. Autorizace je zvláštní podmínkou provozování živnosti (§ 2 zákona). Práva a povinnosti autorizovaných osob definují ust. § 12 násl. zákona. Ust. § 12 odst. 1 zákona uvádí, že autorizovaná osoba odpovídá za odbornou úroveň výkonu vybraných činností a dalších odborných činností, pro které jí byla udělena autorizace.

Je tak evidentní, že právní řád spojuje s výstavbou možné ohrožení různorodých veřejných zájmů. Proto ji poměrně velice podrobně upravuje a svěruje ji do rukou pouze speciálně kvalifikovaným osobám podléhajícím přezkoušení, celoživotnímu vzdělávání a certifikaci Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Tudíž porušení pravidel tuto činnost upravujících, které vedlo ke zhroucení předmětného domu je jistě porušením důležité povinnosti vyplývající ze zaměstnání pachatele.

Činnost ve výstavbě upravuje také vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 137/1998 Sb. o obecných technických požadavcích na výstavbu. V ust. § 16 odst. 1 vyhlášky se hovoří o mechanické odolnosti a stabilitě staveb. Stavba i její změna musí být navržena a provedena tak, aby zatížení a jiné vlivy, kterým je během výstavby a užívání při řádně prováděné běžné údržbě, nemohly způsobit náhlé nebo postupné zřícení, popřípadě jiné destruktivní poškození kterékoli její části nebo přilehlé stavby. Vyhláška stanoví též požadavky na zakládání staveb. V ust. § 30 odst. 1 vyhlášky se stavby musí zakládat způsobem odpovídajícím poměrům; nesmí být při tom ohrožena stabilita jiných staveb. V odst. 2 tohoto ustanovení se při zakládání staveb musí zohlednit případné vyvolané změny základových podmínek na sousedních pozemcích určených k zastavění a případná změna režimu podzemních vod.

Bezpečnost práce a technická zařízení při stavebních pracích upravuje vyhláška Českého úřadu bezpečnosti práce a Českého báňského úřadu č. 324/1990 Sb. v platném znění. Ta ve svém § 4 odst. 2 uvádí, že součástí dodavatelské dokumentace je technologický nebo pracovní postup, který musí být po dobu stavebních prací k dispozici na stavbě. Obsah technologického postupu upravuje ust. § 4 odst. 3 vyhlášky.

V ust. § 17 odst. 1 vyhlášky je uvedeno, že průzkum staveniště musí být řešen v rámci projektu stavby. Není zde hovořeno o vztahu k sousedním objektům a jejich průzkumu. Ve smyslu § 18 této vyhlášky musí být vyznačeny inženýrské sítě. K problému, který je řešen v tomto případě se váže

ust. § 19 odst. 7 vyhlášky. Podle něj před započítím zemních prací se musí okolní objekty ohrožené výkopem zabezpečit. Způsob zabezpečení objektů musí být stanoven v projektu stavby.

V konkrétním případě soud zjistil, že z pohledu úplnosti projektu stavby [anonymizováno] nebyly zjištěny nedostatky. Projekt obsahoval technické řešení podzemní části stavby, vycházel z geologického průzkumu staveniště a v odpovědi na něj byl zvolen systém založení na pilotech se základovými pasy. V rámci průzkumu byla řešena demolice stávajících objektů a také situace okolních objektů z toho pohledu, jak se jich stavba [anonymizováno] dotkne. Objekt [příjmení] [příjmení] byl shledán nepodsklepeným, také proto byl u něj vyprojektován pouze průjezd a založení stavby na pilotech bez toho, že by zde došlo k vyhloubení základové jámy podobně jako na druhé straně staveniště u objektu domu [adresa].

U tohoto domu byl proveden průzkum sklepních prostor. Podle názoru soudu bylo při průzkumu konstatováno, že dům je podsklepen a tato informace byla předána i dodavateli stavby. Zároveň je soud přesvědčen, že otázka rozsahu tohoto podsklepení byla otázkou nevyjasněnou, která vedla projektanty [anonymizováno] k uvedení poznámek o nutnosti provést kopané sondy u štítové stěny tohoto objektu

Námítka, že sondy mohl provést projektant, soud odmítá. Z výpovědí slyšených znalců i svědka [anonymizováno]. [příjmení] plyne, že sondy mohou být průkazné jen potud, pokud budou provedeny na více místech. To v případě zastavení byt' i jen poloviny štítové stěny přízemním objektem provést nešlo. Je navíc pochopitelné, že je vhodnější vypracovat sondy po odstranění stávajících staveb v době, kdy jsou k dispozici stavební mechanismy, které sondy mohou bez velkých problémů provést. Takovou sondu ohledně kanalizace ostatně provedla dodavatelská společnost ještě předtím, než byla hloubena základová jáma. Vypovídá o tom nejen fotodokumentace na [číslo listu], ale i svědek [jméno] [jméno].

Další argument proti stanovisku zastávanému obhajobou spočívá ve smlouvě o dílo uzavřené mezi dodavatelskou společností a investorem. V článku [anonymizováno] smlouvy je jasně uvedeno, že chyby či opomenutí projektové dokumentace je zhotovitel díla povinen ihned oznámit objednateli, přičemž případné změny a úpravy projektové dokumentace budou řešeny zástupci pro věci technické a zapsány do stavebního deníku. Ze strany zhotovitele ani hlavního stavbyvedoucího odpovědného za provedení díla, tedy obžalovaného, žádné námítky stran úplnosti či proveditelnosti projektové dokumentace vzneseny nebyly. Obžalovaný navíc vypracoval technologický postup hloubení základové jámy. V části týkající se pilotového založení reaguje na požadavek projektantů na provedení sond ke zjištění stavu základového zdiva a základové spáry tak, jak plyne z technické zprávy a projektu jako takového, když uvádí, že se před zásypem hluchého vrtání využije vrtů pilotů jako sond ke zjištění stavu obvodové stěny sklepa, včetně stávajících hydroizolací. To zjevně učiněno nebylo.

Jestliže je proto namítáno, že obžalovaný předpokládal existenci sklepa za štítovou stěnou zříčeného objektu, vycházel pouze ze svých dojmů a debat, které se mohly a nemusely udát mezi zástupci zhotovitele a projektantem, resp. technickým dozorem investora. Jich se navíc nezúčastnil. Projektant pak hovoří o tom, že se o podsklepenosti objektu hovořilo. Jedním dechem však dodává, že bylo hovořeno o tom, že nebyl znám jeho rozsah. Ostatně i z náčrtku stavby domu [adresa] pocházejícího ze 30-tých let minulého století je patrné, byť ne zcela jasně, že v místě tehdejšího průjezdu není sklepní prostor vytvořen. Přesto však obžalovaný uvolnil jednu osobu (svědka [anonymizováno]) k neustálé kontrole, zda je pod štítovou zdí stále základ a jaká je jeho povaha. To znamená, že pochybnosti o existenci sklepa musel mít i on sám. To zároveň zpochybňuje jeho tvrzení o tom, že při převzetí staveniště bylo ze strany projektantů řečeno, že dům je plně podsklepen a že takto mu byla podána informace svědkem [příjmení] i dalšími.

Jak dále plyne z výpovědi [anonymizováno]. [příjmení], je třeba při výstavbě či rekonstrukci vycházet ze skutečného stavu objektu a nikoli z projektové dokumentace, byť i by byla k dispozici, neboť při výstavbě může dojít k drobným i větším změnám. Z těchto důvodů se dělá stavebně-

technický průzkum. Jeho výstupem však bylo pouze výše zmíněné schéma z minulého století. V tomto investor evidentně selhal. Soud tak považuje poznámku projektanta o provedení sond uvedenou ve výše uvedených materiálech za vyjádření požadavku na to, aby se v projektu zabýval stavem sousedního objektu a požadavkem vyhlášky na zabezpečení sousedních objektů před výkopem. Bylo zjištěno, že projektová dokumentace ke stavebnímu řízení a prováděcí projektová dokumentace se mohou lišit. Může se lišit také postavená stavba od stavebním úřadem schválené projektové dokumentace. Proto v technické zprávě uvedená poznámka o nutnosti provedení sond předtím, než bude další stupeň projektové dokumentace, musí vést k závěru o tom, že projektant neodpovídá za škodlivý následek, který nastal.

Soud má ještě za potřebné vrátit se k odpovědnosti projektanta a podrobněji rozebrat jeho zákonné vymezení. Projektant podle § 46a odst. 1 stavebního zákona tehdy účinného odpovídá za správnost, úplnost a proveditelnost projektové dokumentace. Jeho odpovědnost se tak vztahuje na všechno to, co bylo navrženo. To by mělo postihovat všechny rozhodující skutečnosti, mělo by to být zvládnutelné stavebně a technicky a neměla by zde být chyba vedoucí k pozdějšímu zhroucení či poškození stavby. Nemůže však dopovídat za to, že zhotovitel stavby nebude jeho projekt respektovat a v důsledku nerespektování projektu dojde k nějaké škodě, která by jinak nastala.

Jestliže průzkumné sondy k základům provedeny nebyly a nenařídil to ani investor, resp. technický dozor investora, pak provedení sond musel požadovat, resp. provést, zhotovitel. Stejně jako ostatní je autorizovanou osobou v tomto oboru, musí mu být známo nebezpečí, které se skrývá v nezajištěné štítové stěně sousedního objektu při hloubení základů nově budované nemovitosti. Jestliže nedostatek v obdržené projektové dokumentaci podle zhotovitele spočíval v tom, že nebyly sondy provedeny (a tedy nebyl zjištěn skutečný stav sousedního objektu) a nebylo navrženo podchycení tohoto objektu statikem, neměl obžalovaný podle tohoto projektu postupovat a v souladu se smlouvou o dílo měl tento nedostatek investorovi sdělit. To se nestalo. Obžalovaný není autorizovaným statikem. Nebylo na něm, aby posuzoval kvalitu základů sousední stavby. Jestliže pak vypracoval technologický postup hloubení základové jámy, který počítal s využitím vyhloubených pilot jako sond ke kontrole zdi (byly ve vzdálenosti menší než 1 metr od štítové zdi) a pak se sám tohoto jím navrženého postupu nedržel, musí odpovídat za zřícení domu [adresa].

Pokud navíc došlo k tomu, že dne [datum] byla stavební jáma vyhloubena do hloubky něco málo přes jeden metr u domu [adresa] a technický dozor investora byl vyzván k tomu, aby zavolal statika k posouzení štítové stěny (nebo to sám navrhl), nemělo být ve výkopu pokračováno a mělo být vyčkáno příjezdu statika a jeho závěrů. Ze znaleckého posudku vypracovaného v této věci plyne, že hloubka výkopu dosažená dne [datum] byla maximální hloubkou únosnou pro to, aby se zeď nezřítila. Z fotografií je patrné, že předpokládaná sklepní zeď rozhodně není kvalitní. Je vidět, že se oproti nadzemní části zdi změnil materiál, z něhož je postavena. Znalec v této souvislosti konstatuje, že spíše než sklepní zeď, která předpokládá kvalitní cihelné zdivo, šlo o základ s ledabyle neházenými kameny a kousky cihel. Proto nejpozději v tomto okamžiku měl obžalovaný hloubení základové jámy u sousedního objektu ukončit. Svědek [příjmení] pak vypověděl, že požadavek na zavolání statika vzešel od svědka [příjmení], technického dozoru investora, byť zápis ve stavebním deníku hovoří jinak. Svědek [příjmení] na stavbu docházel v kontrolní dny, kterými byla vždy středa. Pokud tedy bez konzultace s ním byla během stavebních prací ve dnech [anonymizováno] a [datum] vyhloubena stavební jáma do této hloubky a on hovořil o potřebě přivolání statika, případně o toto byl požádán, přičemž jej měl druhý den objednat ve [obec], kam odjížděl, nelze mít jeho jednání za jednání přímo vedoucí ke vzniku havárie, byť je nelze mít ani za jednání zcela bezvadné. Jistě měl požadovat provedení sond u štítové zdi tak, jak to bylo uvedeno v projektu, ale odpovědný za provedení projektu byl zhotovitel.

Mezi jednáním svědka [příjmení] a způsobeným následkem z následujících důvodů není příčinná souvislost dána.

Institut stavebního dozoru v době spáchání trestné činnosti stavební zákon neznal. Dříve byl ve stavebním zákoně upraven a je upraven i v novém stavebním zákoně (č.183/2006 Sb. účinném od 1.1.2007). Zde v ust. § 153 odst. 3 zákona osoba vykonávající stavební dozor odpovídá spolu se stavebníkem za soulad prostorové polohy stavby s ověřenou dokumentací, za dodržení obecných požadavků na výstavbu, za bezbariérové užívání stavby a jiných technických předpisů a za dodržení rozhodnutí a jiných opatření vydaných k uskutečnění stavby. Podle § 153 odst. 4 stavebního zákona osoba vykonávající stavební dozor sleduje způsob a postup provádění stavby, zejména bezpečnost instalací a provozu technických zařízení na staveništi, vhodnost ukládání a použití stavebních výrobků, materiálů a konstrukcí a vedení stavebního deníku nebo jednoduchého záznamu o stavbě; působí k odstranění závad při provádění stavby a pokud se jí nepodaří takové závady v rámci vykonávání dozoru odstranit, oznámí je neprodleně stavebnímu úřadu.

V konkrétním případě vyplývala oprávnění stavebního dozoru z mandátní smlouvy, kterou uzavřel s investorem. Zde měl svědek [příjmení] uloženo spolupracovat se zhotovitelem a s projektantem při provádění nebo navrhování změn, opatření na odstranění případných vad projektové dokumentace, zastupovat investora při realizaci výstavby, kontrola postupu prací apod. Svědek [příjmení] jistě měl dospět k závěru, že neprovedení sond může vést ke špatnému vyhodnocení celé situace a možnému zřícení domu. Odbornou kvalifikaci k tomu má. Jestliže však při kontrolním dnu konaném den před zřícením domu byl na stavbě a vznesl (či jemu byl adresován) požadavek na zajištění statika, to vše za situace, kdy podle znaleckého posudku znalce [anonymizována dvě slova] byla při tomto stavu hloubení základů stabilita objektu ještě zaručena, a odpovědnost za postup stavebních prací mu z ničeho nevyplývala, pak tu skutečnost, že zhotovitel stavby pokračoval ve výkopu i poté, mu za vinu klást nelze, neboť se mohl oprávněně domnívat, že situace na stavbě vzniklá bude řešena až po stanovisku přivolaného statika.

Soud zde při posuzování otázky příčinné souvislosti vycházel jednak z principu gradace příčinné souvislosti, podle níž ne každá příčina má pro vznik následku stejný význam, jednak z přerušení kauzálního nexu (příčinné souvislosti). To v úvahu připadá v případě, že jednání či opomenutí jednání pachatele by vedlo k určitému výsledku, ale výsledek nastal teprve zásahem osoby třetí. Znamená to, že pachatel znal příčinný průběh alespoň jako možný a byl s ním pro ten případ alespoň srozuměn, resp. v případě nedbalosti si měl a mohl představit, že se příčinný vztah může takto rozvinout. Pokud však nastane pachatelem nepředvídatelná okolnost, neodpovídá za následek.

Z pohledu příčin (okolností, bez nichž by určitá událost nenastala, nebo by nastala jinak), byl jednou z nich vedoucích ke zřícení domu nedostatečný průzkum jeho základů a nahrazení průzkumu uvedením poznámky o provedení sond před dalším stupněm projektové dokumentace. Pokud by byl průzkum proveden před vydáním stavebního povolení, pak by pochybnosti o hloubce a kvalitě základů nebyly a byl by nejspíše vypracován již v tomto okamžiku i projekt podchycení základů. Průzkum však mohl být proveden i poté. Z pohledu stavebního řízení by změna projektu z toho zřejmě plynoucí byla snadno řešitelná. Příčinou tohoto stavu je však nesporně i nápad, který se zrodil v hlavě [anonymizováno]. [příjmení], že na místě této proluky bude postaven polyfunkční dům. Příčinou je i to, že se díky historicky daným okolnostem na tomto místě vůbec objevila proluka atd. Tyto příčiny, bez kterých by také nenastal projednávaný účinek, jsou však zcela marginální a spíše rázu filozofického, protože by takto bylo možno jít do daleké minulosti, kdy se udály skutečnosti, bez nichž by nyní projednávaný stav jistě nenastal.

Rozhodující pro trestní právo je však posouzení právně relevantní příčiny vzniku škodlivého následku. V tomto případě jím bylo to, že obžalovaný nerespektoval příkaz uvedený v projektové dokumentaci a sondy k základům neprovedl. Proto za zřícení domu nemůže odpovídat projektant, který si byl jistě vědom toho, že se dům může zřítit, nebudou-li podchyceny základy, ale nemohl předpokládat, že zhotovitel nebude respektovat jím uvedené doporučení k provedení sond. Tím byl kauzální nexus mezi jednáním projektanta a zřícením domu přerušen.

Tím, kdo stavbu vedl, měl k tomu potřebné vzdělání a odpovědnost, byl obžalovaný. O požadavku na zavolání statika byl vyrozuměn, bylo to zaznamenáno ve stavebním deníku. Proto neukončení hloubení základové jámy za této situace je nutno přičíst na jeho vrub. To mezi jeho omisivním konáním a následkem je dána příčinná souvislost, nikoli mezi jednáním ostatních zainteresovaných osob a následkem.

Obžalovaný vypovídal, že se domníval, že požadavek na provedení sond ke zjištění stavu základů splní po dosažení plánovaného dna výkopu. To mělo být výše než byla předpokládaná hloubka, ve které byla podlaha sklepa domu [adresa]. Při logice argumentace obžalovaného by však tyto sondy již nebyly pro stavbu podstatné, pokud by dům až do tohoto okamžiku bez poruch stál. Ve větší hloubce přece v tu dobu již byly vyvrtané a zabetonované piloty, které by jistě mohly posloužit jako jakási opěrná stěna základů předpokládaných někde ve hloubce - 4,5 metru, jak o tom obžalovaný vypovídal a jak to zmínil i znalec a svědek [příjmení].

Z výpovědí slyšených odborníků pak také plyne, že sondy se kopou kolmo na zeď, jejíž základy tak mají být zjištěny. Obžalovaný tvrdil, že výkop podél štítové stěny považoval za sondu. To je evidentní nesmysl, takto uvažovat nemohl. Jednak má příliš dobré odborné znalosti, jednak i svědek [příjmení] hovořil o provádění postupného podbetonování základů sousedního domu [příjmení] [příjmení], který navíc nebyl stavbou tak zásadně ohrožen. Nutnost dodržovat maximální opatrnost při hloubení jámy těsně vedle základů sousedního objektu obžalovanému tak jistě byla známa.

Vyjádření znalce [anonymizována dvě slova] o tom, že by dům pravděpodobně nespádl v případě plného podsklepení, pak na závěru soudu o protiprávnosti jednání obžalovaného v konkrétním případě nic nemůže změnit. Dokládá však, že vědomosti a praktické zkušenosti obžalovaného jsou jistě na vysoké úrovni. Díky nim je obžalovaný schopen přizpůsobovat požadavky vyjádřené v projektu svým představám o vhodnosti a potřebnosti určitých postupů. Soud v této souvislosti dodává, že zřejmě v tom prameni důvod, proč obžalovaný nesplnil požadavek na provedení sond. Mylný závěr o podsklepenosti celého domu [adresa] ho v tomto případě zásadně ovlivnil. Paradoxní je, že by při náležité pozornosti muselo být i laikům zřejmé, že sklep domu [adresa] končí dříve, než je štítová stěna domu, a to vzhledem k umístění rampy pro ryby, jejíž poklop je na chodníku před domem a vlastní konstrukce je vidět ve sklepech. Blízko této konstrukce je pak zeď, obžalovaným mylně považovaná za zeď štítovou. I pokud by toto všichni zúčastnění věděli, jistě by bylo zapotřebí sondy udělat, neboť i nekvalitní zeď sklepní by zásah statika vyžadovala.

Další příčinu jednání obžalovaného soud spatřuje v obžalovaném několikrát zmíněném časovém faktoru případného podchycování základů sousední stavby a neúměrném prodražení jím budované stavby v případě zajišťovacích prací sousedního domu. Ostatně obhajobou předložené děkované dopisy objednatelů předchozích staveb provedených pod vedením obžalovaného svědčí o jeho vysoké kvalifikovanosti, ale též o tom, že snaha po dodržení dojednaných termínů výstavby je značná. S povděkem je tak např. objednatelem [příjmení] [anonymizována dvě slova], [obec], kvitováno dokončení stavby měsíc před dojednaným termínem.

Z uvedeného vyplývá na stranu druhou i poměrně nelichotivý závěr o ochotě obžalovaného v zájmu urychlení stavby a jejího zlevnění obejít některé požadavky projektu, domnívá-li se, že navržené řešení není nezbytně nutné. Bohužel, jedná tak i za cenu vzniku nebezpečí pro okolní objekty. Obžalovaný se v inkriminovaném případě projektem neřídil poprvé. Důkazem budiž změna technologie provádění pilotů a volba berlínské stěny místo stěny štětovnicové (ostatně, beranění omezeného množství I profilů subdodavatelskou společností a následná výdřeva, krom kratší doby k tomu potřebné, nejspíše představovalo i ušetření nákladů oproti zarážení štětovnicové stěny).

Co se týče námitky obžalovaného, podle níž projekt stavby podle § 65 odst. 3 vyhlášky č. 324/1990 Sb., musí stanovit způsob statického zajištění okolních objektů ohrožených bouracími pracemi, tato nemůže obstát, protože v daném případě bourání stávajících objektů v podobě přízemních garáží a kolen nevedlo k ohrožení sousední stavby a ze statického posudku vyplývá, že před

zahájením zemních prací nebyl objekt domu [adresa] staticky narušen. Nebylo tak, v tomto okamžiku, zapotřebí staticky zajišťovat dům [adresa].

Soudem byla k námitce obžalovaného zvažována též případná odpovědnost stavebního úřadu, resp. odpovědné osoby za tento úřad jednající. Stavební úřad vykonával v inkriminované době státní stavební dohled podle ust. §§ 98 a násl. SZ v tehdy účinném znění. Ze žádného z uvedených ustanovení neplyne povinnost stavebního úřadu tento dohled vykonávat u všech prováděných staveb. Zákon zde pouze konstituuje možnost provést tento stavební dohled, nejspíše tehdy, je-li k tomu nějaký zjevný důvod, nebo na výzvu druhé osoby, a za tím účelem stanoví povinnosti stavebníků, osob provádějících stavbu či jejího vlastníka umožnit vstup na staveniště apod. Stanoví se např. povinnost vést stavební deník apod. nebyl-li proto na stavbě provede, nejedná se o chybu stavebního úřadu.

Soud se také zabýval otázkou povolování této stavby. Tu upravovalo ust. §§ 54 a násl. SZ, stavební řízení konkrétně ust. §§ 60 a násl. SZ. podle § 62 odst. 1 SZ ve stavebním řízení stavební úřad přezkoumá zejména, zda dokumentace splňuje podmínky územního rozhodnutí, splňuje požadavky týkající se veřejných zájmů, především ochrany životního prostředí, ochrany zdraví a života, a odpovídá obecným technickým požadavkům na výstavbu a zvláštnímu předpisy, je zajištěna komplexnost a plynulost výstavby, zda je zajištěno včasné vybudování technického, občanského nebo jiného vybavení potřebného k řádnému užívání, bude stavba prováděna oprávněnou právníčkou osobou nebo fyzickou osobou podnikající podle zvláštních předpisů nebo zda je u staveb a prací na nich, které budou prováděny svépomocí zajištěno odborné vedení na provádění stavby nebo je zajištěn odborný dozor.

Podle § 66 SZ může stavební úřad ve stavebním povolení stanovit závazné podmínky pro provedení a užívání stavby. Podle § 68 odst. 1 SZ může stavební úřad na žádost stavebníka v odůvodněných případech povolit změnu stavby ještě před jejím dokončením.

Z uvedeného vyplývá, že pokud bylo vydáno stavební povolení na základě projektové dokumentace řešící stavebně-technické řešení nově stavěné stavby a odkazující na provedení statického zajištění sousedního objektu po provedení sond, které se nemohly provést před vydáním stavebního povolení (resp. by to bylo spojeno s velkými problémy), nebylo ze strany stavebního úřadu postupováno v rozporu se stavebním zákonem, třebaže statické zajištění sousedního objektu nijak nezmiňuje. Pro případné statické zajištění sousedního objektu zákon stavební povolení nevyžadoval, protože ho bylo možno podřadit pod režim ohlášení podle § 55 odst. 3 SZ. Bylo jej proto možné řešit následně, po obdržení stanoviska statika o řešení zajištění základů sousedního domu.

Po výše rozvedených úvahách tak soud uzavřel, že odpovědnou osobou za zřícení části domu [adresa] v [obec] je obžalovaný [celé jméno obžalovaného]. Jeho jednání naplňuje všechny znaky skutkové podstaty trestného činu obecné ohrožení podle § 180 odst. 1,2 písm. b), c) tr. zákona. Co se formy zavinění týče, soud konstatuje, že obžalovaný věděl, že může způsobem v zákoně uvedeným porušit nebo ohrozit zájem chráněný trestním zákonem, ale bez přiměřených důvodů spoléhal, že takové porušení nebo ohrožení nezpůsobí. Zavinění je tak ve formě nedbalosti vědomé ve smyslu § 5 písm. a) tr. zákona. Ústní zprávu o tom, že dům je zřejmě celý podsklepen, nelze za přiměřený důvod mít. Tímto důvodem není ani postupné odhrabávání zeminy od štítové zdi a její sledování pracovníky zhotovitele, když je evidentní, že i jáma vyhloubená na úroveň základové spáry a nejen pod ní, by vedla ke zřícení této stěny.

Mezi jeho jednáním a následkem je pak dána příčinná souvislost. Zavinění v podobě nedbalosti vědomé tak, jak bylo popsáno výše, zahrnuje i samotný příčinný vztah.

Při rozhodování o druhu a výměře trestu soud vycházel z posouzení společenské nebezpečnosti jeho jednání ve smyslu § 3 odst. 4 tr. zákona, poměru pachatele a možností jeho nápravy. Přihlíženo přitom bylo k účelu trestu ve smyslu § 23 odst. 1 tr. zákona. Tím je jednak ochrana společnosti před

pachateli trestných činů, zabránění odsouzenému v dalším páchání trestné činnosti a jeho výchova k tomu, aby vedl řádný život, a tím působit výchovně i na další členy společnosti.

Z důkazů opatřených k posouzení osobní charakteristiky obžalovaného vyplývá, že tento je osobou naprosto bezúhonnou. Je považován za dobrého odborníka. V místě bydliště nejsou k jeho osobě ani ty nejmenší připomínky. Je zaměstnán u [právnícká osoba] [anonymizováno] [příjmení], celá událost neměla za následek ukončení pracovního poměru s ním. Je zcela zřejmé, že samotná událost, vědomí toho, že jenom o vlásek deset osob uniklo smrti, průběh poměrně dlouhého přípravného řízení a hlavní líčení za účasti médií, měly na obžalovaného jistě náležité psychické dopady, které jistě sehrály svou výchovnou roli. Soud si dovoluje tvrdit, že od této doby bude obžalovaný mnohem pečlivější a svému vzdělávání v oblasti pozemního stavitelství bude věnovat ještě větší pozornost než dosud. Výchovné působení na ostatní členy společnosti bylo jistě také výrazné. Poměry pachatele a možnosti jeho nápravy tak soud shledává na velmi příznivé úrovni a dovolují uzavřít, že z jejich pohledu není třeba ukládat nějaký přísný trest. Společenskou nebezpečnost jednání obžalovaného na straně druhé zvyšuje způsobený účinek, který představuje škoda přes 4,6 milionu korun, počet bezprostředně ohrožených osob a to, že obžalovaný se tohoto jednání dopustil porušením důležitých povinností plynoucích z jeho zaměstnání. Nelze nevidět ani to, že několika rodinám vzal svým jednáním domov, intimitu důvěrně známého prostředí, věci, s nimiž jsou spojené vzpomínky, kvalitu bydlení v centru města v mnoho let se vytvářející komunitě obyvatel. Tito lidé nyní řeší otázky dalšího bydlení, byli odkázáni na pomoc druhých a orgánů samosprávy. I vzhledem k nim je zapotřebí uložit trest, který by zohlednil všechny výše uvedené skutečnosti. Takovým se jeví podmíněně odložený trest odnětí svobody vyměřený v dolní polovině zákonné trestní sazby, která činí až tři roky trestu odnětí svobody se zkušební dobou vyměřenou ve třetině zákonného rozmezí.

Soud neshledal za potřebné ukládat trest zákazu činnosti, když tento není zapotřebí k ochraně společnosti. Jednání jinak vysoce erudovaného stavebního technika je možno považovat za ojedinělé selhání, které se jistě již opakovat nebude a účelu trestu bude dosaženo i bez jeho uložení.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je přípustné odvolání do osmi dnů od doručení opisu rozsudku prostřednictvím Okresního soudu v Táboře ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích.

Rozsudek může odvoláním napadnout

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se jej přímo dotýká
- c) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění věci
- d) poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody pro nesprávnost výroku o náhradě škody

Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může ho napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce, toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody.

Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh, a to ve lhůtě, v níž může podat odvolání obžalovaný. Státní zástupce tak může učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může i proti vůli obžalovaného za něho v jeho prospěch odvolání podat též jeho zákonný zástupce a obhájce.

Odvolání musí být ve lhůtě, v níž je lze podat, nebo v další lhůtě stanovené předsedou senátu soudu prvního stupně odůvodněno, aby bylo patrné, v kterých výrocích je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

Státní zástupce je povinen v odvolání uvést, zda ho podává, byť i zčásti, ve prospěch nebo neprospěch obžalovaného.

Právo podat odvolání nepřísluší tomu, kdo se ho výslovně vzdal.

Tábor 23. května 2006

Mgr. Petr Černý
předseda senátu